

Kartlegging av naturtyper i Grong kommune

Gunhild Rønning og Harald Bratli

Kartlegging av naturtyper i Grong kommune

Gunhild Rønning og Harald Bratli

Norsk institutt for jord- og skogkartlegging, Ås 2005
NIJOS rapport 3/2005
ISBN: 82-7464-343-7

Tittel:	Kartlegging av naturtyper i Grong kommune		NIJOS nummer: 3/2005
Forfattere:	Gunhild Rønning og Harald Bratli		ISBN nummer: 82-7464-343-7
Oppdragsgiver:	Grong kommune		Dato: 23.12.2005
Fagområde:	Biologisk mangfold		Sidetail: 69
<p>Utdrag: Kartlegging av biologisk mangfold er foretatt i Grong kommune. Til sammen 74 lokaliteter er kartfestet og beskrevet, fordelt på 19 ulike naturtyper. Flest lokaliteter ble registrert i naturtypene kystgranskog, større elveører, rikmyr, rik edellauskog og gråor-heggeskog. Lokalitetenes verdi er vurdert. Til sammen 19 lokaliteter ble gitt verdien svært viktig, mens 31 ble gitt verdien viktig og 24 ble gitt lokal verdi. En høy andel lokaliteter med kystgranskog ble vurdert som svært viktige. En oversikt over kjente forekomster med truede og sjeldne arter er også gitt.</p>			
<p>Abstract: A survey of important areas for biodiversity was performed in the municipality Grong, Middle Norway. Seventyfour localities were recorded in 19 different habitat types. Most of them were found in coastal spruce forest, pioneer alluvial vegetation, rich fen, broadleaved deciduous forest and grey alder forests. The localities were classified as nationally important (19 localities), regionally important (31 localities) and locally important (24 localities). Among the nationally important localities most were found within coastal spruce forest. A list of nationally red-listed species occurring in the area is also given.</p>			
Andre NIJOS publikasjoner fra prosjektet:			
Emneord: Kartlegging av biologisk mangfold Rødlistede arter Naturtypekartlegging	Keywords: Biodiversity survey Redlisted species Habitat mapping	Ansvarlig underskrift:	Pris kr.:
<p>Utgiver: Norsk institutt for jord- og skogkartlegging Postboks 115, 1430 Ås Tlf.: 64949700 Faks: 64949786 e-mail: nijos@nijos.no</p>			

Forord

De tre Namdalskommunene Namsos, Overhalla og Grong i Nord-Trøndelag startet i 2002 et samarbeid om kartlegging av naturtyper. Styringsgruppa, som har vært ledet av Gunnar Eliassen, fagkonsulent skog i Grong, har bestått av representanter fra alle kommunene. I perioden 2003 til 2005 påtok Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (NIJOS) og Vitenskapsmuseet (VM) ved Norges teknisk-naturvitenskaplige universitet i Trondheim oppdraget med å kartlegge naturtyper i de tre Namdalskommunene. Prosjektleder har vært Gunhild Rønning, NIJOS, mens Egil Ingvar Aune har vært ansvarlig for arbeidet ved VM. Anders Lyngstad, Dag-Inge Øien og Egil Ingvar Aune fra VM, og Harald Bratli og Gunhild Rønning fra NIJOS har gjennomført arbeidet. Undersøkelsen ble foretatt på oppdrag av de tre kommunene, som også har finansiert arbeidet.

Denne rapporten beskriver arbeidet i Grong kommune, hvor NIJOS ved Harald Bratli og Gunhild Rønning har vært ansvarlig for arbeidet. I tillegg til rapporten er det utarbeidet digitale kart over verdifulle områder i kommunen og en database med informasjon om de registrerte områdene. Kontaktperson i Grong kommune har vært Gunnar Eliassen. Førstekonservator Einar Timdal ved Botanisk museum, Universitetet i Oslo takkes for hjelp til kontrollbestemmelse av enkelte lav.

Sammendrag

Kartlegging av naturtyper i Grong kommune er foretatt etter retningslinjer beskrevet i Direktoratet for naturforvaltning (DN) sin håndbok 13, "Kartlegging av naturtyper - verdsetting av biologisk mangfold". Arbeidet har vært oppdelt i fire hoveddeler, (1) innsamling og systematisering av tidligere kjent informasjon om biologisk mangfold i kommunen, (2) supplerende feltregistreringer og kvalitetssikring av eldre informasjon, (3) bearbeiding og verdisetting av informasjonen og (4) framstilling av digitalt naturtypekart og database.

En del informasjon om biologisk mangfold finnes fra før i Grong og mye arbeid har gått med til å sammenstille og kvalitetssikre denne, i tillegg til utført feltarbeid. Innsamlet informasjonen ble overført til digital form i henhold til DN-håndbok 13. Digitalt kart over registrerte områder i målestokk 1:5000 og oversiktskart i målestokk 1:50000 ble også produsert. Kartene er basert på digitalt markslagskart (DMK), som er den digitaliserte markslagsinformasjonen i Økonomisk kartverk. Denne informasjonen er omgruppert til hovedgrupper som viser hovedvariasjonen i naturforholdene.

Under feltarbeidet ble også potensielle lokaliteter ettersøkt. Dalførene i kommunen ble prioritert, men feltbefaring er utført spredt over hele kommunen. En del godt undersøkte lokaliteter ble ikke besøkt i denne undersøkelsen, blant annet lokaliteter fra ulike verneplaner og kystgranskogslokaliteter. Blant annet ble ikke feltarbeid i naturreservatene prioritert i denne undersøkelsen. Til sammen 74 lokaliteter i 19 ulike naturtyper fra DN-håndboka ble avgrenset på kart og beskrevet. Relevante opplysninger var blant annet naturtype, vegetasjon, artsforekomster, arealtilstand og forekomst av spesielle elementer som antas å være viktig for det biologiske mangfoldet. Flest lokaliteter ble avgrenset i naturtypen kystgranskog og større elvevører, men rikmyr, rik edellauvskog og gråor-heggeskog er også godt representert. Under bearbeidingen ble hver lokalitet gitt verdien svært viktig, viktig eller lokalt viktig i henhold til DN-håndbok 13. Til sammen 19 lokaliteter ble gitt verdien svært viktig, mens 31 ble gitt verdien viktig og 24 ble gitt lokal verdi. Det var en stor andel kystgranskog med verdien svært viktig. En oversikt over kjente forekomster med truede og sjeldne arter er også gitt.

Kartleggingen er ikke en totalkartlegging av naturtyper i kommunen. Det kan finnes andre områder i Grong som er viktige, men som ikke er kartlagt i denne undersøkelsen. Selv om lokalitetene er rangert etter verdi, må det også presiseres at dette ikke innebærer at de med lågest verdi ikke er viktige. Samtlige lokaliteter er viktige for det biologiske mangfoldet og verdsettingen må ikke brukes som en prioritetsliste.

Innhold

INNLEDNING	7
OMRÅDEBESKRIVELSE	8
METODE.....	10
METODE.....	11
Definisjoner	11
Tidligere undersøkelser og bearbeiding av eksisterende data.....	12
Artsdata fra eksterne databaser	12
Kartgrunnlag	13
Arealklasser i BMK	13
Verdivurdering.....	16
Egenskapstabeller	17
Feltarbeid	17
Beskrivelse av lokaliteter	18
Utarbeiding av digitale kart	18
RESULTATER	19
Registrerte lokaliteter	19
Nasjonalt rødlistede arter i Grong	19
DISKUSJON.....	22
DISKUSJON.....	23
Viktige naturtyper og artsforekomster i Grong kommune	23
Myr	23
Fjell	23
Kulturlandskap	23
Ferskvann og våtmark	24
Skog	25
Rødlistede arter	27
Vurdering av datagrunnlag og status	28
LOKALITETSBESKRIVELSER	30
LITTERATUR	63
VEDLEGG 1. LOKALITETSOVERSIKT, SORTERT ETTER OMRÅDENUMMER.....	65
VEDLEGG 2. LOKALITETSOVERSIKT, SORTERT ETTER NATYRTYPE.....	67
VEDLEGG 3. OVERSIKTSKART OVER NATURTYPELOKALITETER I GRONG KOMMUNE.	69

Innledning

Det har de siste åra vært økende oppmerksomhet omkring kartlegging og forvaltning av det biologiske mangfoldet. Under FN-konferansen om miljø og utvikling i Rio de Janeiro i 1992 ble det lagt fram en konvensjon som hadde som mål å sikre det biologisk mangfoldet. Konvensjonen ble ratifisert av Norge i 1993. I stortingsmelding 58 (1996-1997) "Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling" beskrives en strategi for hvordan man kan oppnå "vern og bærekraftig bruk av biologisk mangfold". Her slås det fast at kommunene har en sentral rolle i arbeidet med å bevare det biologiske mangfoldet og at dette skal gjenspeiles i kommunenes arealplaner. For at den enkelte kommune skal nå et slikt mål, må det skaffes en oversikt over hva som finnes av biologisk mangfold i kommunen. Videre må det finnes et verktøy til å utnytte denne kunnskapen i arealforvaltningsarbeidet. Derfor er det et mål at alle kommuner skal ha kartlagt det biologiske mangfoldet (Stortingsmelding 58, 1996-97, Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling). I stortingsmelding 42 (2000-2001) "Biologisk mangfold. Sektoransvar og samordning" videreføres og forsterkes denne målsettingen, blant annet ved at det kommunale kartleggingsprogrammet inngår i et helhetlig nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold. Direktoratet for naturforvaltning (DN) har utarbeidet en håndbok for kartlegging av naturtyper, DN-håndbok 13: "Kartlegging av naturtyper – verdisetting av biologisk mangfold" (Direktoratet for naturforvaltning 1999a), som gir retningslinjer for dette arbeidet.

I 2003 innledet Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (NIJOS) og Vitenskapsmuseet (VM) ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet i Trondheim et samarbeid om kartlegging av naturtyper i tre Namdalskommuner i Nord-Trøndelag: Namsos, Overhalla og Grong. Denne rapporten beskriver gjennomføring og resultater fra kartleggingen i Grong kommune, hvor NIJOS har hatt hovedansvar for gjennomføringen. Arbeidet har vært forankret i DN-håndbok 13 og har foregått i nært samarbeid med kommunen. I Grong forelå det mye informasjon om biologisk mangfold, blant annet fra ulike naturfaglige utredninger, verneplanarbeid og andre spredte opplysninger. Da enkelte opplysningene var av relativt gammel dato var det behov for feltbefaring for eventuell justering av eksisterende informasjon i kjente lokaliteter. Dessuten var det behov for supplerende registreringer i naturmiljøer og områder som var dårlig kjent. For at kommunen skal kunne ha nytte av denne informasjonen og innarbeide forvaltning av naturtyper i sine arealplaner er det også behov for å digitalisere data for på en effektiv måte å koble informasjon om naturtyper til den geografiske plasseringen av lokalitetene.

Kunnskapen om det biologiske mangfoldet er ufullstendig og det tilføres stadig ny viten. Endringer i naturmiljøer skjer over tid både som resultat av naturlige prosesser og menneskelig påvirkning. Ny viten om arters forekomster og sammenhenger i naturen vil medføre behov for nye registreringer. Kartleggingen vil derfor være et bilde av dagens kunnskapsstatus og arealtilstand og ingen totalkartlegging av kommunen. Det kan finnes andre områder i Grong som også er viktige for det biologiske mangfoldet.

Målet med dette arbeidet er å: (1) sammenstille og verdsette kjent informasjon om naturtyper i Grong kommune, (2) utføre supplerende kartlegging og verdivurdering av ny informasjon og (3) gi en digital og kartbasert presentasjon av lokaliteter som er viktige for det biologiske mangfoldet og tilhørende egenskapsdatabaser med informasjon om naturtyper i hver enkelt lokalitet.

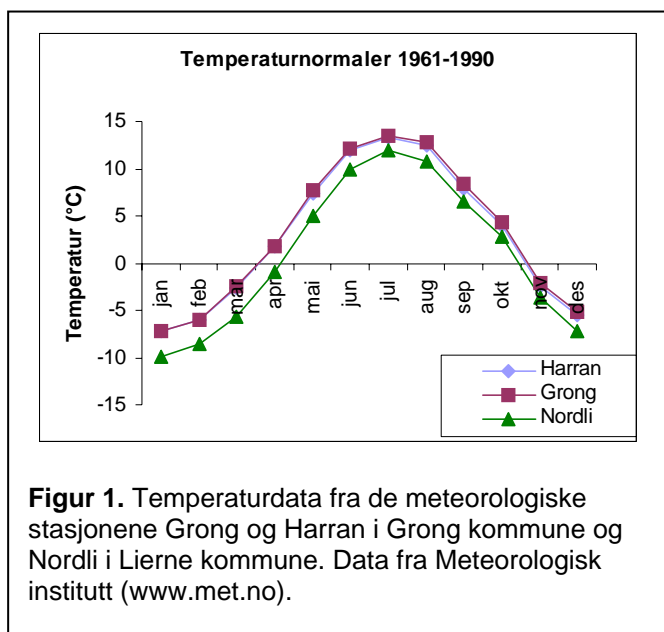
Områdebeskrivelse

Grong kommune ligger i Indre Namdalen i Nord-Trøndelag fylke. Kommunen dekker et areal på 1136,5 km² og har en vertikal utstrekning fra 10 meter over havet ved Namsen på grensa mot Overhalla til høyeste punktet, Heimdalshaugen, som ligger 1159 meter over havet. Grong grenser mot Namsskogan i nord, Høylandet og Overhalla i vest, Lierne i øst og i sør mot Snåsa. Landskapet i Grong preges av de store dalførene Namdalen og Sanddøldalen med sidedaler, og de omkringliggende fjellområdene, Geitfjellet, Tømmeråsfjellet, Heimdalshaugen, Nesåfjella og Vestre Brannfjellet. Sør i kommunen, i øst-vestretning, strekker Sanddøldalen seg mot Lierne i øst, og her renner Sanddøla, ei sideelv til Namsen. Elvene møtes ved Grong, som også er kommunesentrum. Mindre tettsteder finnes også på Bergsmoen, Formofoss, Gartland og Harran. Fra Grong sentrum og vestover langs Namsen er dalbunnen vid og her finnes de største jordbruksarealene med korndyrking. Nordover Namdalen er det mer spredt med grasproduksjon. Ellers er landskapet preget av skogkledde dalsider, i midtre deler av kommunen også større områder med skogkledde åser i veksling med myr. Markslagstatistikken viser også at utmark dominerer (se dmk.nijos.no), kun ca 20 km² (ca 2 %) er dyrka mark i kommunen, mens myr under tregrensa utgjør 105 km² (9 %) og skog 556 km² (ca 49 %). De resterende områdene består vesentlig av vann og fjell (ca 40 %).

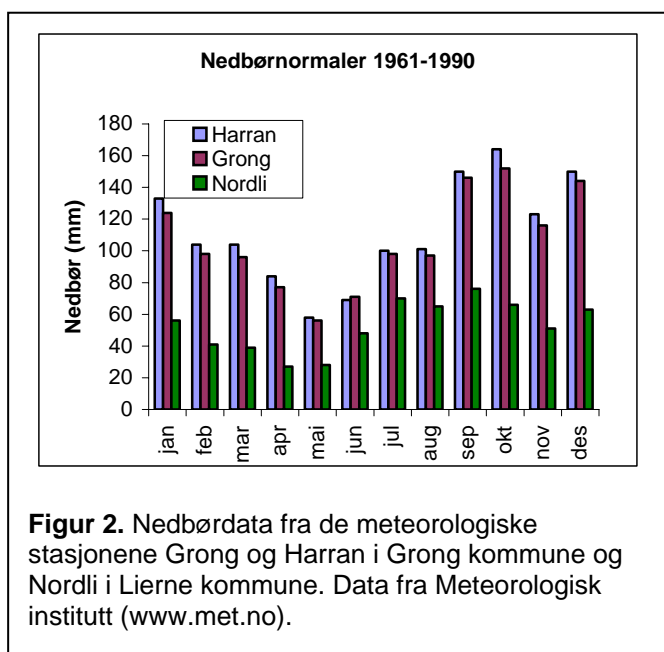
Berggrunnen består av bergarter fra flere dekkserier, som danner den kaledonske fjellkjeden i Norge, mest fra Gjersvikdekket og Formofossdekkekomplekset (Roberts 1997). I Grong består disse områdene hovedsakelig av forgneisede dyp- og dagbergarter. Omdannede sedimentære og vulkanske bergarter, som fyllitt, grønnskifer, glimmerskifer, amfibolitt og feltspatrik sandstein, finnes på nordsiden av Sanddøldalen, området Tømmeråsfjellet til Elstad, vestsiden av Gartlandsdalen, sørsiden av Heimdalshaugen og Geitfjellet. Dette er bergarter som gir grunnlag for et næringsrikt jordsmonn. På Geitfjellet er det også områder med kalkspatmarmor, og i Sanddøldalen finnes kalkfyllitt. I disse områdene er vegetasjonen også rik.

Marin grense i Grong ligger omkring 165 meter over havet (Dahl, Sveian & Thoresen 1997). Under denne grensa er det hav- og fjordavsetninger som dominerer, men også flere partier med elveavsetninger. Bekker og elver har gravd i løsmassene mange steder og dannet ravinelandskap. Morenemateriale, torv og myr preger ellers dalsidene og høgereliggende deler. Det fuktige klimaet i Trøndelag gir gode betingelser for myrdannelse, og torv dekker store arealer. Over skoggrensa og mot øst i kommunen er det større områder med bart fjell og tynt humusdekke. Større breelavsetninger finnes ved Formofoss, Grong sentrum, i Nesådalen og langs Namsen på grensa mot Namsskogan. Ved Formofoss er det store israndterrasser som er vernet som naturreservater (Sollid & Sørbel 1981).

Klimaet i Grong karakteriseres av høg nedbør og kalde vintre. På grunn av kommunens størrelse og høgdeforskjell varierer klimaet likevel en god del innen kommunen. Temperaturen avtar mot øst og i høgda. Temperaturen fordeling gjennom året for værstasjonene Grong, 50 m o.h., Harran, 118 m o.h., samt Nordli i Lierne kommune, 402 m o.h., er vist i figur 1. I Grong er gjennomsnittlig årstemperatur 3,1°C, mens Harran har 2,9 °C og Nordli 0,9 °C i gjennomsnitt for perioden 1961 – 1990. Kaldest er det i januar med -7,2 °C i snitt i Grong og Harran, mens Nordli er noe kaldere, -9,9 °C. Også nedbøren avtar mot øst og de lavereliggende delene av Namdalen mottar betydelig nedbør (figur 2). Gjennomsnittlig årsnedbør for perioden 1961 – 1990 ligger på 1340 mm, med maksimum i oktober på 164 mm

Figur 1. Temperaturdata fra de meteorologiske stasjonene Grong og Harran i Grong kommune og Nordli i Lierne kommune. Data fra Meteorologisk institutt (www.met.no).

Figur 2. Nedbørdata fra de meteorologiske stasjonene Grong og Harran i Grong kommune og Nordli i Lierne kommune. Data fra Meteorologisk institutt (www.met.no).

og minimum i mai på 58 mm i Harran. I Grong er tilsvarende tall noe høyere for året, 1275 mm, med maksimum i oktober på 152 mm, og minimum i mai på 56 mm. Nordli i Lierne har klart lavere nedbør med 630 mm for året. Her er september den fuktigste måneden med 76 mm, mens april er tørrest med 27 mm.

De lavereliggende delene av kommunen (opp til ca 100 m o.h.) langs Namsen og Sanddøla ligger i sørboreal vegetasjonssone (Moen 1998). Grong kommune omfattes også av mellomboreal, nordboreal og alpine soner. I de boreale sonene er barskog både med furu og gran vanlig. Det samme er boreale lauvskoger, særlig med bjørk og gråor, men også osp, rogn og selje. I sørboreal sone forekommer en del varmekjære vegetasjonstyper på gunstige steder, blant annet edellauvskog og tørrenger. Gråorskoger finnes gjerne langs vassdrag, i raviner og i lisider. Flere steder gror tidligere beitede områder til med gråor. Grensa mellom sørboreal og mellomboreal sone trekkes gjerne ved øvre marin grense i Midt-Norge (Moen 1998).

Mellomboreal sone er den mest typiske barskogssonen, men også myr dekker store arealer. Øvre grense for velutviklet gråor-heggeskog (figur 3) og lågurtbarskog skiller mellomboreal sone

fra nordboreal, og denne grensa trekkes ved ca 400 m o.h. i indre strøk av Nord-Trøndelag. Mellomboreal sone dominerer midtre og vestre deler av kommunen. Nordboreal sone avgrenses av skoggrensa mot fjellet. Bjørkeskog dominerer og barskogen er mer lågvokst. Fjellplanter inngår ofte i skogsvegetasjonen, og myr dekker store arealer. Over skoggrensa veksler vegetasjonen fra avblåste rabber via lesider til snøleier. Denne gradienten er forårsaket av snødekkets fordeling i terrenget. Fjellområder finnes først og fremst øst i kommunen langs grensa mot Lierne og Namsskogan.

Langs kyst-innlandgradienten dekkes Grong av den svakt oseaniske seksjonen, bortsett fra et område lengst vest som ligger i den klart oseaniske seksjonen (Moen 1998). Den klart oseaniske seksjonen inneholder vestlige vegetasjonstyper og arter som foretrekker et oseanisk klima. Karakteristiske innslag er fukt- og sumpskog og bakkemyrer. Epifyttrike regnskogsmiljøer er best utviklet i denne regionen. Den svakt oseaniske seksjonen har også vestlige trekk, og flere arter og vegetasjonstyper som er vanlige i vestlige deler av landet, har

østgrense i svakt oseanisk seksjon. Typiske eksempler er rome – *Narthecium ossifragum* og bjønnkam – *Blechnum spicant*.

Figur 3. Gråor-heggeskog langs Namsen ved Seem. Foto: Harald Bratli.

Metode

Definisjoner

Biologisk mangfold er et begrep som kan defineres på forskjellig vis. Riokonvensjonen har en vid definisjon: ”Variasjonen hos levende organismer av alt opphav, herunder blant annet terrestriske, marine eller andre akvatiske økosystemer og de økologiske komplekser de er en del av; dette omfatter mangfold innenfor artene, på artsnivå og på økosystemnivå” (Direktoratet for naturforvaltning 1999a). Biologisk mangfold omfatter med andre ord alt levende i naturen: planter, dyr, sopp og deres leveområder.

Det er vanlig å dele det biologiske mangfoldet i tre nivåer: det genetiske mangfoldet innen en art, mangfoldet av arter i naturen og mangfoldet av naturtyper i landskapet. Genetisk mangfold er alle forskjellige gener i alle individer av forskjellige organismer. Genetisk mangfold finnes både innen og mellom arter og har betydning for artenes overlevelse og muligheter til å tilpasse seg endringer i naturmiljøet de lever i. Artsmangfold er all variasjon mellom forskjellige arter, mens mangfoldet av økosystemer (naturtyper, habitater) omfatter all variasjon innen og mellom de forskjellige økosystemene og de økologiske prosessene innen og mellom økosystemene.

Direktoratet for naturforvaltning har utgitt en håndbok som gir retningslinjer for hvordan kommunene skal utføre kartlegging av biologisk mangfold og hva de skal kartlegge. Håndboka gir blant annet råd om hvordan arbeidet kan forankres i kommunene og hvor informasjon om biologisk mangfold finnes. Den spesifiserer også hvordan informasjon er tenkt utvekslet mellom ulike forvaltningsnivåer, hvilke kartformater som bør benyttes og hvilke formater den digitale informasjonen bør lagres i.

I DN-håndbok 13 er det beskrevet 56 naturtyper inndelt i sju hovedgrupper som kommunene bør kartlegge. I tillegg finnes en ubeskrevet type som skal fange opp andre viktige forekomster. De sju hovedgruppene er (A) myr, (B) fjell, (C) rasmarek, berg og kantkratt, (D) kulturlandskap, (E) ferskvann og våtmark, (F) skog, og (G) kyst og havstrand. De 56 naturtypene er beskrevet i faktaark. Hvert faktaark inneholder en kortfattet beskrivelse av

Boks 1. Definisjon av rødliste-kategorier (fra Direktoratet for naturforvaltning 1999)

Ex – Utryddet

Arter som er forsvunnet som reproduserende i landet.

E – Direkte truet

Arter som er direkte truet og som står i fare for å dø ut i nærmeste framtid dersom de negative faktorene fortsetter å virke.

V – Sårbar

Arter med sterk tilbakegang, som kan gå over i gruppen direkte truet dersom de negative faktorene fortsetter å virke.

R – Sjelden

Arter som ikke er direkte truet eller sårbare, men som likevel er i en utsatt posisjon på grunn av liten bestand eller med spredt og sparsom utbredelse.

DC – Hensynskrevende

Arter som ikke tilhører kategori E, V eller R, men som på grunn av tilbakegang krever spesielle hensyn og tiltak.

DM – Bør overvåkes

Arter som har gått tilbake, men som ikke regnes som truet. For disse artene er det grunn til å overvåke situasjonen.

naturtypen, sammen med informasjon om viktige utforminger, utbredelse, hvorfor den er viktig, trusler og sårbarhet. Dessuten finnes kriterier for identifisering og avgrensing og et lite utvalg viktige eller sjeldne arter som er knyttet til typen.

I DN-håndboka er kartlegging av økosystemer prioritert, men naturtypekartleggingen bør i følge håndboka suppleres med forekomster av viktige enkeltarter og deres funksjonsområder. I praksis betyr det først og fremst rødlistede arter, men også regionalt og lokalt viktige arter. En oversikt over dyre- og plantearter som er truet av utryddelse eller som er i sterk tilbakegang kalles en rødliste. Naturlig sjeldne arter hører også med på rødlista. I Norge har DN ansvar for utgivelse av rødlistene, basert på fagrapporter og vurderinger fra spesialister innen de enkelte artsgruppene. Artene blir gruppert i kategorier ut fra hvor sjeldne eller truet de er (se boks 1). Den siste offisielle rødlista kom i 1999 (Direktoratet for naturforvaltning 1999b). Rødlista omfatter kun et utvalg av det totale artsmangfoldet, dvs. de arter og artsgrupper man har best kunnskap om. I den siste rødlista utgjør dette ca 15000 arter fordelt på 27 artsgrupper (Direktoratet for naturforvaltning 1999b). Totalt er det registrert ca 38500 arter i Norge (Samarbeidsrådet for bevaring av biologisk mangfold 1998). Selv om rødlista angir hvilke arter som bør prioriteres i kartleggingen, er det også behov for tilpasning i utvalget av arter, for å fange opp regionalt og lokalt interessante forekomster.

Tidligere undersøkelser og bearbeiding av eksisterende data

Informasjon om biologisk mangfold ble ettersøkt blant annet gjennom litteraturstudier og databasesøk, i første rekke i faglitterære publikasjoner som verneplaner, ulike typer utredninger og vitenskapelige arbeider. Viktige kilder har vært verneplanrapporter, blant annet Moen et al. (1983) for myr, Direktoratet for naturforvaltning (1998) for barskog, Holten (1978) for edellauvskog, Fremstad & Bevanger (1988) for flommarkskog og Nilsen (1996) for kulturlandskap. Direktoratet for naturforvaltning (1997) har gitt mye informasjon om kystgranskog, og Dolmen & Aagard (2003) og Dolmen (1983, 1995) om dammer. Kilder som har vært benyttet i Grong for øvrig er gitt i litteraturlista. Kommunens egen informasjonen om biologisk mangfold har blitt benyttet, og Fylkesmannens miljøvern avdeling har bidratt med opplysninger. Kvalitet og presisjon på opplysningene ble vurdert og lokalitetene tilordnet en av de 56 naturtypene i DN-håndboka.

Artsdata fra eksterne databaser

Informasjon om artsforekomster for karplanter, moser, lav og sopp er søkt ut fra databasene ved Vitenskapsmuseet, Norges teknisk-naturvitenskaplige universitet, Trondheim (TRH) og Naturhistorisk museum, Universitetet i Oslo (O). For lav er all tilgjengelig digital informasjon utnyttet gjennom søk i Norsk LavDatabase (NLD, www.nhm.uio.no/botanisk/lav/), og for sopp gjennom Norsk SoppDatabase (NMD, <http://www.toyen.uio.no/botanisk/sopp/>), som begge er lokalisert til Naturhistorisk museum, Universitetet i Oslo. Videre har vi utnyttet tilgjengelige digitale data fra herbariene ved Universitetet i Bergen (BG) og Universitetet i Tromsø (TROM). I tillegg er lister over regionale ansvarsarter for Midt-Norge utarbeidet ved Vitenskapsmuseet, utnyttet ved søk etter potensielle lokaliteter. Sommerfugldata ble søkt ut fra sommerfugldatabasen ved Naturhistorisk museum, Oslo (www.nhm.uio.no/norlep/). Forekomster med rødlistede arter er inkludert i kommunens database.

Kartgrunnlag

For kartfesting av lokalitetene benyttet vi kart basert på Økonomisk kartverk (ØK), som er et landsdekkende standard kartverk for arealforvaltning i målestokk 1:5 000. Dette kartverket inneholder informasjon om markslag, som er opplysninger om arealbruk og arealtilstand, og er basert på et standard klassifikasjonssystem. NIJOS har ansvaret for markslagsdelen av ØK. Digitalt markslagskart (DMK) er et landsdekkende digitalt kartverk for arealer under skoggrensa, til bruk for alle landets kommuner. I Grong kommune foreligger DMK.

Markslagsinformasjonen er gruppert i hovedtyper som skog, jordbruksareal, myr, annen jorddekt fastmark, grunnlendt mark, fjell i dagen, vann, veier og bebyggelse. Skog deles inn i undertyper etter treslag; lauvskog, blandingsskog og barskog, og etter bonitet; impediment, låg, middels og høg. Jordbruksarealer deles inn i fulldyrket jord, overflatedyrket jord og innmarksbeite. Ved bruk av tilleggssymboler og kombinasjoner av typer får man et høgt antall markslagstyper. Typene kan aggregeres til større enheter, for eksempel alle typer myr eller alle typer lauvskog. I tillegg til informasjon om arealtype gir DMK en god oversikt over struktur og fordeling av naturtyper i landskapet; arealenes totaldekning, deres størrelse og vekslingene mellom dem.

For kartlegging av naturtyper omgrupperes de eksisterende arealklassene i DMK for å få fram relevant naturinformasjon. Dette avledete biologisk mangfoldkartet (BMK-fase 1, figur 4) viser dermed en oversiktlig plassering og arealutstrekning av overordna naturtyper, i alt 25 forskjellige arealklasser. Dette kartet er grunnlaget for kartlegging og presentasjon av de kartlagte lokalitetene.

Arealklasser i BMK

Nedenfor følger en kortfattet beskrivelse av arealklassene som blir omkodet fra DMK. Der det er naturlig har vi forsøkt å relatere de ulike arealkategoriene til viktige naturtyper slik de er beskrevet i handboka fra Direktoratet for naturforvaltning (Direktoratet for naturforvaltning 1999a). For flere naturtyper, for eksempel myrtyper og innmarksbeite, kan endringene som følge av naturlig suksesjon være relativt store. Det er også viktig å være oppmerksom at det for skogtypene ikke er mulig å ta ut utviklingsstadium (hogstklasse) fra DMK. For store arealer med hei langs kysten gir også DMK lite informasjon.

1a Bebyggelse

Klassen omfatter areal klassifisert som tettsted, bebygd areal og tun, og forteller at arealet er bebygd. Aktuelle viktige naturtyper kan være store, gamle trær, parklandskap, skrotemark, småbiotoper og erstatningsbiotoper.

1b Vei

Klassen omfatter arealer klassifisert som vei. Aktuelle viktige naturtyper kan være artsrike vegkanter.

1c Annen jorddekt fastmark

Dette er en samleklasse for arealer som verken er bebygd, dyrka eller tresatt, og omfatter flere arealtyper. I låglandet er det oftest ulike typer gjengroingsarealer eller små treløse arealer

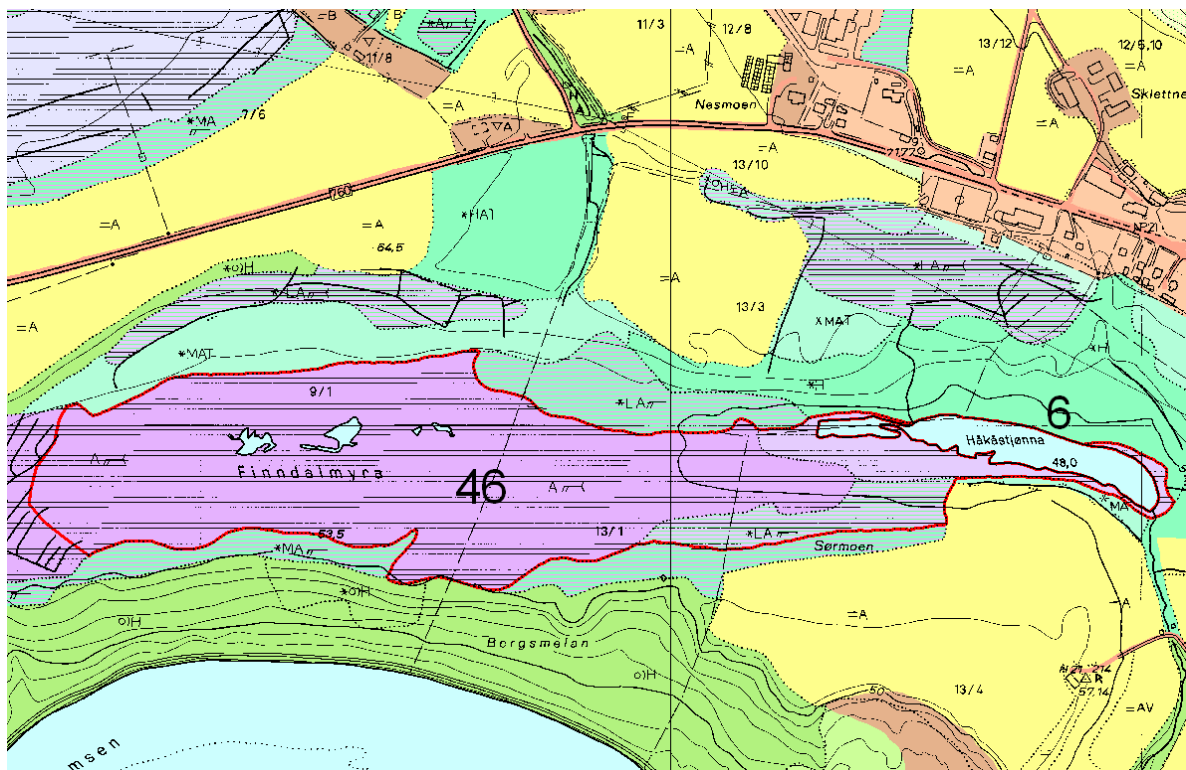
langs veier eller eiendomsgrenser. Aktuelle viktige naturtyper kan blant annet være kantkratt, kalkrike enger, artsrike vegkanter, skrotemark, småbiotoper og erstatningsbiotoper.

1d Grustak

Klassen omfatter arealer klassifisert som grustak. Aktuelle viktige naturtyper kan være erstatningsbiotoper.

2a Fulldyrket jord

I denne klassen inngår alle typer fulldyrket mark. Aktuelle viktige naturtyper kan være småbiotoper.

Figur 4. BMK-fase 1 med lokalitet 6 og 46.usH

2b Overflatedyrket jord

Klassen inneholder arealer som er rydda i overflata, men hvor det er for grunn jord til å pløye eller hvor det kan være blokker og stein. Klassen omfatter både arealer som brukes til beiting og grasproduksjon. Aktuelle viktige naturtyper kan være småbiotoper og kanskje også naturbeitemark og slåtteeuger.

2c Innmarksbeite

Dette er innmarksarealer som kan brukes som beite, men som ikke kan høstes maskinelt. Aktuelle viktige naturtyper kan være småbiotoper og naturbeitemark.

3a Barskog, frodig

Denne klassen består av barskog med høg og svært høg bonitet. Som barskog regnes arealer som tilfredsstiller kravet til skog og som har en dekning på minst 50% bartrær. Aktuelle viktige naturtyper kan være urskog/gammelskog, bekkekløfter og brannfelt.

3b Barskog, middels

Klassen innbefatter barskogarealer med middels høg bonitet. Aktuelle viktige naturtyper kan være urskog/gammelskog, bekkekløfter og brannfelt.

3c Barskog, skrinn

Her inngår alle arealer med barskog som også er klassifisert som impediment eller som har låg bonitet. Aktuelle viktige naturtyper kan være urskog/gammelskog og brannfelt.

3d Lauvskog, frodig

Klassen omfatter blandingskog og lauvskog som holder kravet til skog og som har høg eller svært høg bonitet. Lauvskog må ha minst 80% dekning av lauvtrær, mens kravet for blandingskog er at arealet skal være dekket av 20-50% bartrær. Definisjonen av lauvskog er altså strengere enn definisjonen av barskog i DMK. Aktuelle viktige naturtyper kan være rik edellauvskog, gråor-heggeskog og gammel lauvskog.

3e Lauvskog, middels

Klassen omfatter blandingskog og lauvskog som har middels bonitet. Aktuelle viktige naturtyper kan være gammel edellauvskog og gammel lauvskog.

3f Lauvskog, skrinn

I denne klassen inngår arealer som er klassifisert som blandingskog og lauvskog på impediment eller som har låg bonitet. Aktuelle naturtyper kan være gammel lauvskog, gammel edellauvskog og rik edellauvskog i og oppunder rasmarker.

3g Forsumpet skog

Forsumpet skog omfatter skogarealer som i tillegg er klassifisert som vassjuk skogsmark. Vassjuk skogsmark er definert som arealer der produksjonen kan økes 0,3 m³ pr. dekar ved grøfting. Aktuelle viktige naturtyper kan være gråor-heggeskog og kanskje rikere sumpskog.

3h Sumpskog, frodig

Frodig sumpskog omfatter skogarealer på torvmark som i tillegg er klassifisert som myr med ikke nøysom vegetasjon. Aktuelle viktige naturtyper kan være gråor-heggeskog og rikere sumpskog.

3i Sumpskog, fattig

Fattig sumpskog omfatter skogarealer på torvmark som i tillegg er klassifisert som myr med nøysom vegetasjon.

4a Myr, uklassifisert

Klassen omfatter alle arealer som er klassifisert som myr, med unntak av arealer som er klassifisert som nøysom eller ikke nøysom myr. I DMK er dette arealer som på overflata har preg av myr og som ikke er tresatt. I tillegg skal myra ha minst 30 cm tykt torvlag. Aktuelle viktige naturtyper kan være intakt låglandsmyr og intakt høgmyr.

4b Myr, ikke nøysom

Dette er arealer som er klassifisert som myr med ikke nøysom vegetasjon. Aktuelle viktige naturtyper kan være intakt låglandsmyr, intakt høgmyr og rikmyr.

4c Myr, nøysom

Dette er arealer som er klassifisert som myr med nøysom vegetasjon. Aktuelle viktige naturtyper kan være intakt låglandsmyr og intakt høgmyr.

4d Myr, trebevokst

I denne klassen inngår alle arealer som er klassifisert som myr med barskog, blandingskog og lauvskog. Dessuten kan det inngå arealer med kombinasjoner av myr og fastmark.

4e Dyrkbar myr

Dyrkbar myr er arealer med myr som ved oppdyrking vil holde kravet til lettbrukt eller mindre lettbrukt fulldyrka jord. Aktuelle viktige naturtyper kan være intakt låglandsmyr, intakt høgmyr og rikmyr.

5a Fjell i dagen

Dette er områder med høgt innslag av bart fjell, dvs. der bart fjell dekker mer enn 50% av arealet og mindre enn 10% har mindre enn 30 cm tykt jordlag. Aktuelle viktige naturtyper kan være kalkrike strandberg og kalkrike enger.

5b Ur, steinrøys

Her inngår arealer med ur eller steinrøyser. Inne på fulldyrka jord er minstearealet 0,5 dekar. Aktuelle viktige naturtyper kan være sørvendte berg og rasmarker samt kantkratt.

5c Grunnlendt mark

Grunnlendt mark er åpen fastmark der mer en 50% av arealet har jord som er mindre enn 30 cm dypt, men som ikke kan klassifiseres som fjell i dagen. Aktuelle viktige naturtyper kan være naturbeitemark, kalkrike enger og kalkrike strandberg.

6a Vann

Klassen omfatter vann og vassdrag, bekker, mindre dammer og tjern. Aktuelle viktige naturtyper kan være deltaområder, mudderbanker, kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti, større elveører, fossesprøytsoner, viktige bekkedrag, kalksjøer, rike kulturlandskapsjøer, dammer, naturlig fisketomme innsjøer og tjern, samt ikke forsured restområder.

Verdivurdering

Verdivurderinger av hver lokalitet er foretatt ut fra kriterier angitt i DN-håndboka etter en tredelt skala:

A – svært viktig

B – viktig

C – lokalt viktig

I DN-håndboka er kriteriene for verdivurdering nokså generelt utformet. De omfatter faktorer som størrelse og velutviklehet, grad av tekniske inngrep, forekomst av rødlistearter, kontinuitetspreg (for skjøtselsbetingete habitater innbærer dette kontinuitet i hevd), og sjeldne utforminger. Ved verdsettingen må det dermed utvises et visst skjønn. Det er dessuten kun angitt kriterier for å komme fram til verdi A eller B, men ikke til verdi C.

Verdivurderingen av rødlistearter er mer entydige. Dersom det blir påvist en art i en av kategoriene E (direkte truet), V (sårbar), eller R (sjelden) utløser dette verdi A. Dersom det påvises at en art i en av kategoriene DC (hensynskrevende) eller DM (bør overvåkes) gis verdien B. I verdivurderingen er kriteriene gitt under hver naturtype fulgt, men det er vanskelig å unngå en viss grad av subjektivitet i vurderingene. Det er likevel forsøkt i størst mulig grad å gi en helhetlig vurdering av lokalitetene i denne rapporten, slik at innbyrdes rangering blir så god som mulig.

Egenskapstabeller

Håndboka gir spesifikasjoner på formater og koder som skal brukes ved lagring av egenskapsdata til de kartlagte lokalitetene. Disse ble benyttet ved innlegging av data i databasen. Ved å benytte DN's retningslinjer vil databasen være kompatibel med NATURBASEN (<http://dnweb5.dirnat.no/nbinnsyn/>). Dataene er organisert i en områdetabell, en artsobservasjonstabell, en artstabell, en kildetabell og en tabell om personopplysninger. Områdetabellen inneholder egenskapsdata til de kartlagte lokalitetene, som lokalitetsnummer, navn, naturtype- og kode, verdi, en beskrivelse av lokaliteten og dato for registrering. Artsobservasjonstabellen inneholder opplysninger om arter funnet i lokalitetene og rødlistede arter. Informasjon om hvor data er hentet fra, for eksempel litteratur, personlige meddelelser eller om funnet er dokumentert ved innsamling til en naturvitenskapelig samling, finnes også her. Innsamlinger til naturvitenskapelige samlinger medfører etterprøvnbarhet og kontrollmuligheter og øker kvaliteten på dataene. Artsobservasjonstabellen gjenspeiler det som til enhver tid er registrert i databasen og er derfor ingen fullstendig oversikt over hvilke arter som forekommer i kommunen. Utvalget av arter er basert på en subjektiv vurdering av hvilke arter som er mest betydningsfulle med hensyn til biologisk mangfold i kommunen. Artstabellen inneholder opplysninger om arter, som latinsk navn og rødlistestatus. Det er også laget tabeller som gir informasjon om kilder for opplysninger; litteratur- og personreferanser.

Feltarbeid

Etter en vurdering av de foreliggende opplysningene om naturtyper i kommunen var det klart at kvaliteten på kildematerialet varierte en del og at en del naturtyper var dårligere kjent enn andre. Da det av økonomiske grunner var begrensede muligheter til å utføre feltarbeid ble vi enige med kommunen om å prioritere kartlegging i de sentrale områdene av kommunen (dalførene), og nedprioritere naturtyper som kystgranskog og myr, som etter kommunens oppfatning var godt undersøkt, til fordel for mindre kjente naturtyper. Det var i noen tilfeller også behov for å foreta besøk på eldre, kjente lokaliteter for en mer presis avgrensning på kart, supplerende beskrivelser av naturforhold, vurdering av tilstandsendringer og verdsetting.

Under feltarbeidet ble prioriterte naturtyper i henhold til DN-håndboka lokalisert og kartfestet. Informasjonen om lokaliteten og viktige artsobservasjoner ble notert på registreringsskjema. Faktaarkene i DN-håndboka var utgangspunkt for identifisering av lokalitetene, men siden disse til dels gir nokså skjønsmessige kriterier for avgrensning og er skrevet ut fra et nasjonalt perspektiv, ble også andre støttekriterier og regionale tilpasninger trukket inn i vurderingene. I praksis er funn av arter som vurderes som viktige i kommunen et viktig støttekriterium for identifisering av lokaliteter. I tillegg ble en del andre parametere som vurderes som viktige benyttet, som vegetasjonstype, treslagsfordeling, skogstruktur,

forekomst av store, gamle trær, bergvegger, dødt trevirke m.m. For dokumentasjon og sikker identifisering ble en del arter samlet inn. Innsamlingene er overlevert et offentlig herbarium.

Beskrivelse av lokaliteter

Opplysningene om lokaliteter i denne rapporten er hentet fra kommunens biomangfold-database. Hver lokalitet er nummerert, og dette nummeret benyttes som nøkkel for å koble sammen data om lokaliteten og som kobling til kartet. Ved navnsetting er det benyttet stedsnavn fra Økonomisk kartverk, alternativt navn fra kart i M 711-serien. For kulturmarkslokaliteter er i mange tilfeller lokalitetens navn knyttet til gårdsnavnet. Hver lokalitet er kodet i forhold til hovednaturtype, naturtype og verdi. Det er også gitt en summarisk beskrivelse av naturforholdene på stedet. Beskrivelsene er som oftest en forenkling av originalrapportene hvor opplysningene stammer fra. Det framgår under hver lokalitetsbeskrivelse om den er basert på opplysninger fra andre kilder, eller om opplysningene er framkommet i denne undersøkelsen. Opplysninger om påvirkninger er inkludert sammen med viktige artsforekomster i lokaliteten.

Utarbeiding av digitale kart

Etter feltarbeidet ble manuskartene digitalisert. Digitalisering og redigering ble foretatt på skjerm ved hjelp av programmet FYSAK. DMK ble lagt inn som bakgrunn i skjermbildet og grenser fra DMK ble hentet i de tilfeller hvor det var sammenfall mellom DMK og de avgrensede lokalitetene. De digitaliserte lokalitetene ble lagret i SOSI-format. Til slutt ble kartene korrekturlest på skjerm. Skjemaopplysningene ble parallelt lagt inn i databasen.

Resultater

Registrerte lokaliteter

Totalt ble 74 lokaliteter kartfestet og beskrevet i denne undersøkelsen (se lokalitetsliste i vedlegg 1). I tillegg ble en del potensielle områder oppsøkt, men utelatt da de ikke hadde tilstrekkelige kvaliteter med hensyn til biologisk mangfold. Til sammen 19 ulike naturtyper er identifisert (tabell 1). Flest lokaliteter ble avgrenset i typene kystgranskog og større elvører, men også rikmyr, rik edellauvskog og gråor-heggeskog er godt representert. Til sammen 19 lokaliteter ble gitt verdien svært viktig, mens 31 ble gitt verdien viktig og 24 ble gitt lokal verdi. Særlig er det mange kystgranskoger som anses som svært viktige.

Tabell 1. Fordeling av de 74 kartlagte lokalitetene i Grong kommune etter naturtype og verdi. A – svært viktig, B – viktig, C – lokal verdi.

Hovedtype	Naturtype	Verdi			Totalt
		A	B	C	
Myr	Intakt høgmyr	0	1	0	1
	Intakt lavlandsmyr	0	3	0	3
	Terrengdekkende myr	2	0	0	2
	Rikmyr	0	7	1	8
Fjell	Kalkrike områder i fjellet	0	1	0	1
Kulturlandskap	Artsrike veikanter	0	0	1	1
	Naturbeitemark	0	1	2	3
	Store gamle trær	0	0	3	3
	Småbiotoper	0	0	1	1
Ferskvann/våtmark	Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti	1	1	0	2
	Større elvører	0	3	9	12
	Dammer	2	1	2	5
Skog	Rik edellauvskog	3	4	0	7
	Kalkskog	1	1	0	2
	Gråor-heggeskog	0	2	3	5
	Gammel lauvskog	0	0	1	1
	Urskog/gammelskog	1	1	0	2
	Bekkekløfter	0	0	1	1
	Kystgranskog	9	5	0	14
Totalt		19	31	24	74

Nasjonalt rødlistede arter i Grong

En oversikt over arter fra den nasjonale rødlista som er registrert i kommunen er gjengitt i tabell 2. Oversikten bygger på funn i denne undersøkelsen, utskrifter fra databaser ved de naturhistoriske samlingene og litteratursøk. Til sammen 22 rødlistede arter er kjent fra disse kildene. Tallet er ganske sikker for lågt fordi mange artsgrupper er mangelfullt undersøkt og fordi det sikkert finnes mer utilgjengelig informasjon i ulike samlinger (kun det som er dataregistrert er mulig å søke ut). Dette er særlig tydelig for de artsrike gruppene insekter og sopp, trolig også for mange andre virvelløse dyr. Viltopplysninger er ikke vurdert, slik at fugl

og pattedyr ikke tatt med. Kommunen har flest rødlistede arter i artsgruppa lav, men det er også kjent en del truede mosearter. Tre arter er klassifisert som direkte truet, ni som sårbare, to som sjeldne, fire som hensynskrevende, mens fire tilhører kategorien bør overvåkes.

Tabell 2. Oversikt over kjente nasjonalt rødlistede arter i Grong kommune.

Artsgruppe	Latinsk navn	Norsk navn	Rødlistekategori
Amfibier	<i>Triturus vulgaris</i>	Liten salamander	Sårbar
Insekter	<i>Cordulegaster boltoni</i>	Kongeøyenstikker	Sårbar
	<i>Rhanthus notaticollis</i>		Sårbar
	<i>Lampropteryx otregiata</i>	Liten krattmåler	Sjelden
	<i>Xestia rhaetica</i>	Gråpudret taigafly	Hensynskrevende
Karplanter	<i>Cypripedium calceolus</i>	Marisko	Hensynskrevende
Moser	<i>Calypogeia suecica</i>	Råteflak	Bør overvåkes
	<i>Gyroweisia tenuis</i>	Knattmose	Sårbar
	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	Alvemose	Bør overvåkes
	<i>Lophozia ascendens</i>	Råteflik	Bør overvåkes
	<i>Lophozia personii</i>	Kalkflik	Hensynskrevende
	<i>Sphagnum troendelagicum</i>	Trøndertorvmose	Sårbar
	<i>Tetraplodon blyttii</i>	Kuppellemenmose	Bør overvåkes
	Lav	<i>Erioderma pedicellatum</i>	Trønderlav
<i>Fuscopannaria ahlneri</i>		Granfiltlav	Direkte truet
<i>Fuscopannaria confusa</i>		Fossefiltlav	Direkte truet
<i>Lobaria hallii</i>		Fossenever	Sårbar
<i>Pseudocyphellaria crocata</i>		Gullprikklav	Sårbar
<i>Ramalina thrausta</i>		Trådragg	Sårbar
<i>Usnea longissima</i>		Huldrestry	Sårbar
Sopp	<i>Gymnopilus odini</i>	Oransje blåbittersopp	Sjelden
	<i>Hygrophorus karstenii</i>	Gulskivevokssopp	Hensynskrevende

Figur 5. Spennmyra. Foto: Harald Bratli.

Figur 6. Gløshaugen. Foto: Gunhild Rønning.

Figur 7. Klåved – *Myricaria germanica*, Væremørsra ved Namsen. Foto: Gunhild Rønning.

Figur 8. Kystgranskog i Røttesdalbekken. Foto: Harald Bratli.

Diskusjon

Viktige naturtyper og artsforekomster i Grong kommune

Myr

Myr under tregrensa dekker 105 km², eller omtrent 9 % av arealet i Grong. Til sammen ble åtte rikmyrer, en intakt høgmyr, tre intakte lavlandsmyrer (figur 5) og to terrengdekkende myrer avgrenset. To av myrene er verna, og har derfor fått verdien svært viktige. Disse er klassifisert som terrengdekkende myr, men består av myrkomplekser med ulike myrtyper. Myrene er nærmere omtalt i Moen et al. (1983). De rike berggrunnsforholdene i deler av kommunen medfører at potensialet for lokaliteter med rikmyrer er større enn det som er avgrensa pr. i dag. Særlig er det grunn til å tro at det i områdene på nordsiden av Sanddøldalen, særlig nord for Berg, er flere rikmyrer. Det samme gjelder områdene i sørvest. Her inngår flere rikmyrer i lokaliteten beskrevet under kalkrike områder i fjellet, og sannsynligvis er det rikmyrer også i omkringliggende områder. Flere av rikmyrene har trolig vært slått tidligere, men på de myrene som vi oppsøkte i felt, var det ikke tegn til slåtteaktivitet i dag. Derfor er de klassifisert som rikmyr og ikke slåttemyr. Rikmyrene er generelt utsatt for grøfting og det er derfor viktig å få kartlagt og ivaretatt rike lokaliteter. Også i lågereliggende steder i kommunen er myrene utsatt for grøfting og flere av myrene langs Namsen er grøfta. De intakte låglandsmyrene og høgmyrene som er igjen i Namdalen, også eventuelle andre enn de fire som er avgrenset, bør derfor ikke utsettes for inngrep.

Den rødlistede og sjeldne arten trøndertorvmose – *Sphagnum troendelagicum* (sårbar, V) finnes i bakkemyrsglenner på begge sider av skitrekket på Bjørgan. Dette er en art som har sine eneste voksesteder i verden i Nord-Trøndelag, og som vi i Norge derfor har et spesielt ansvar for. Moseregistreringer er tidkrevende og arten ble ikke påvist av oss i felt. Ingen lokaliteter ble derfor avgrenset. Imidlertid er det viktig at nøyaktige registreringer blir foretatt i området, slik at artens forekomster kartfestes. Dette er særlig viktig ved eventuelle arealbruksendringer i området.

Fjell

Fjell dekker et stort areal i kommunen, omtrent 45 %. Naturtypen ble likevel nedprioritert i denne undersøkelsen, da vi vurderte det slik at behovet var større i områdene under skoggrensa, fordi sjansen for inngrep og andre arealbruksendringer er minst i fjellet. I følge DN-håndbok 13 skal kun kalkrike områder i fjellet avgrenses, det vil si at lokaliteter primært finnes der hvor berggrunnen er kalkrik. I Grong er berggrunnen sammensatt, men relativt store områder med kalkrik berggrunn finnes i sørvest, i området sør for Geitfjellet. Dette området ble vegetasjonskartlagt i 1979 (Riseth 1980), og et stort område med overveiende kalkkrevende vegetasjon ble avgrenset ut fra vegetasjonskartet. Ut over dette er ingen lokaliteter i fjellet avgrenset og det ble heller ikke utført feltarbeid i fjellet. Potensialet for kalkkrevende vegetasjon er likevel tilstede, og flere lokaliteter kan trolig avgrenses i området sør for Geitfjellet og fra Tømmeråsfjellet og østover på nordsiden av Sanddøldalen. Det anbefales derfor å ta hensyn til dette ved eventuelle arealbruksendringer.

Kulturlandskap

Kulturlandskapet dekker relativt små arealer i Grong, omtrent 2 %, og her som andre steder i Trøndelag, preges kulturlandskapet av intensivering og rasjonell bruk på gode

jordbruksarealer, mens mer tungdrevne arealer går ut av drift og gror igjen. Dette er for eksempel tydelig flere steder i ravinelandskapet i Namdalen. Mange tidligere slåtteeenger blir nå kun beitet. Stadig mer intensivt bruk med mye kunstgjødsel karakteriserer produktive enger. Slike enger er oftest artsfattige, da et fåtall vidt utbredte, næringskrevende arter dominerer og konkurrerer ut mindre næringskrevende, ofte mer sjeldne arter. Kun tre lokaliteter med naturtypen "naturbeitemark" er avgrenset. En av disse, Gløshaugen, er gitt verdien viktig (figur 6). Dette området omfattes også av "Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap", hvor det ble gitt høy prioritet (Nilsen 1996). Her holdes beitemarka fortsatt i hevd. Beitene ved Føynem ble også kartlagt av Nilsen (1996). Her har bruken endra seg siden den gang, og store deler av området beites nå ganske hardt med hest. Området karakteriseres i dag av vanlig forekommende arter og vegetasjonstyper. Flere er typisk for gjødslede enger. Lokaliteten er likevel inkludert, men med lav verdi. Ravinelandskapet i Namdalen preges nok for en stor del av enten gjengroing eller intensivt bruk. Viktige lokaliteter for biologisk mangfold finnes da helst som små resthabitater i kantsoner og lignende steder. Sannsynligvis finnes det flere slike småområder med artsrik flora. Beitemarksopp, som er en viktig artsgruppe i naturbeitemark, er mangelfullt kartlagt. Seterområder blant annet i Nessådalen og i vestre deler av kommunen ble det ikke tid til å undersøke og det antas at potensielt viktige lokaliteter gjenstår å avgrense i disse områdene.

Naturtypen "Store, gamle trær" er sjelden i kommunen og er bare observert på tun noen få steder i Namdalen hvor klimaet tillater det. Slike trær kan ha særpreget kryptogamflora. Ofte forekommer andre mer eller mindre kulturpåvirkede naturtyper i nær veksling med slåttemark og beitemark, slik at kulturmarksinnslag også finnes i andre lokaliteter. Mange skoger er for eksempel kulturpåvirkede, trolig også rikmyrer.

Ferskvann og våtmark

To lokalitet med kroksjøer, flomdammer og meandrerende elvepartier ble registrert. Den ene var ei evje langs Sanddøla med rik vann- og sumpvegetasjonen, mens den andre var et parti langs Namsen, som strekker seg inn i Overhalla. Den delen som omfatter Grong har forholdsvis lave naturverdier, men vi har satt verdi A på bakgrunn av at den viktigste delen av lokaliteten ligger i Overhalla, hvor lokaliteten har verdi A. I tillegg inngår denne naturtypen i enkelte gråorskoger, blant annet på Dunaneset ved Grong. Flere potensielle forekomster finnes langs de største elvene, for eksempel i nedre del av Luru og Sanddøla. Sumpvegetasjon og flommarksløp inngår også i flere av de avgrensede lokalitetene med elveør i Namsen. Naturtypen elveør er relativt hyppig forekommende især i Namsen, men også i Sanddøla. Elveør ble forholdsvis nøye registrert og i tillegg er den registrert særskilt av Fylkesmannens miljøvern avdeling sommeren 2004. Det er derfor sannsynlig at mange av de viktigste forekomstene er kartfestet. Tolv større elveører ble registrert, de tre største og best utviklede er gitt verdien B – viktig, mens de øvrige har fått lokal verdi. Med unntak av tre lokaliteter langs Sanddøla, ligger samtlige langs Namsen. Selv om mange lokaliteter er avgrenset er det et visst potensial for nye lokaliteter, og Sanddøla er nok dårligst undersøkt. Klåved – *Myricaria germanica* (figur 7) er en karakteristisk art for dette naturmiljøet i Trøndelag, og vi brukte forekomster av denne arten aktivt ved kartleggingen. Arten er en typisk pionerart, som vokser på sand- og grusør i sonen mellom elva og gråorkrattene innenfor, gjerne helt ut mot elva der andre arter ikke greier å etablere seg. Den skygges ut når grusørene stabiliseres og gråora overtar. På grunn av miljøets ustabilitet og artens pionertrekk vil miljøet flytte på seg over tid, og nye lokaliteter vil derfor oppstå. Klåvedkrattene i Trøndelag er nærmere beskrevet av Klokk (1978). Mandelpil – *Salix triandra* er også en

typisk art i pionerkratt. Arten har for øvrig nordgrense i Harran og lokaliteter med arten anses som viktige.

Dammer er viktig naturtype for amfibier, insekter, en del andre virvelløse dyr, samt planter. Fem damlokaliteter ble avgrenset og Valdskrålonet blir nevnt blant de beste av Dolmen & Aagaard (2003), blant annet fordi en rødlistet vannkalv, *Rhantus notaticollis* (V, sårbar) er registrert, muligens også småsalamander. *Rhantus notaticollis* er i Norge kun funnet i Trøndelag, og fylket har følgelig et spesielt ansvar for å ta vare på denne arten (se også Dolmen & Aagaard (2003) for nærmere omtale). Småsalamander – *Triturus vulgaris* er registrert i flere smådammer langs Namsen på Moum. Den regnes som sårbar (V) og artens forekomster i Nord-Trøndelag er blant de nordligste i verden. Langs Trondheimsfjorden har den relativt mange stabile og gode forekomster, men utbredelsen tynnes raskt ut nordover i fylket, og antall forekomster har gått ned. Det er derfor viktig å sikre disse nordlige lokalitetene. Noen få utpostlokaliteter i Vefsn regnes som de nordligste i verden (Dolmen & Aagaard 2003).

Skog

Kystgranskogen er en særpreget skogtype som Norge har et spesielt ansvar for å ta vare på (figur 8). Den europeiske utbredelsen til skogtypen finnes i all hovedsak i et belte langs kysten fra Agdenes og nordover til Rana i Nordland (Holien & Tønsberg 1996). Skogtypen utvikles på steder med jevnt høg og hyppig nedbør, derav også navnet boreal regnskog. Typisk finnes den i raviner og langs bekker eller i nord- og østvendte lier under 150 m o.h. (Tønsberg et al. 1996). Det er særlig de epifyttiske lavene som karakteriserer floraen i kystgranskogen i Midt-Norge. Flere arter har her sine eneste europeiske forekomster og mange har et klart tyngdepunkt her. Dette floraelementet har også blitt kalt for Trøndelagselementet. Typisk for kystgranskogen er forekomsten av en rekke bladlav i det såkalte lungenever-samfunnet på tynne grankvister. Foruten lungenever – *Lobaria pulmonaria* finner vi skrubbenever – *L. scrobiculata*, den sjeldne og rødlistede fossenever – *L. hallii*, mange vregelavarter – *Nephroma* spp., kystårenever – *Peltigera collina*, gullprikklav – *Pseudocyphellaria crocata* og rund porelav – *Sticta fuliginosa*. Karakteristisk er også blant annet groplav – *Cavernularia hulthenii*, granfiltlav – *Fuscopannaria ahlneri*, skrukkelav – *Platismatia norvegica*, trådrag – *Ramalina thrausta* og flere skorpelav som *Arthothelium norvegicum* og *Lichinodium ahlneri*, for å nevne noen. Mange av disse artene vokser også på lauvtrær som gråor, selje og rogn. En velkjent art er også trønderlaven – *Erioderma pedicellatum*, som har sine eneste kjente europeiske voksesteder i Grong og Overhalla, og i Värmland (utryddet ca 1960). Utover dette er den kjent fra et fåtall steder i Nord-Amerika og den står oppført på den globale rødlista for lav som akutt truet (CR) (Scheidegger 2003).

Kystgranskogen regnes som et viktig habitat for rødlistede lavarter (Tønsberg et al. 1996), med forekomster av flere sjeldne eller truede arter i tillegg til en rekke sjeldne skorpelav. I Grong er alle de registrerte rødlistede lavene knyttet til miljøet, med unntak av huldrestry – *Usnea longissima*, som er en mer typisk gammelskogsart. I tillegg har to av de rødlistede mosene råteflak – *Calypogeia suecica* og råteflik – *Lophozia ascendens* kystgranskog som et viktig livsmiljø. Siden de sjeldne lavartene lever på trærne, er typen svært utsatt for hogst og skogsveibygging i forbindelse med denne. Artene krever også jevnt høg luftfuktighet og uttørkingseffekter i kantsoner langs hogstfelt og lignende steder vil derfor skade eller helt utrydde de utsatte artene. Et kjent eksempel er trønderlaven – *Erioderma pedicellatum* i Norra Brattmoviken i Sverige. Her vokste flere hundre individer av laven i et verneområde, men

etter at den omkringliggende skogen ble hogd, endret mikroklimaet seg, og trønderlaven forsvant (Jørgensen 1990, Tønsberg et al. 1996). Siden arten likevel var forsvunnet opphevet man senere vernet og trærne ble hogget.

Det har vært diskutert hvorvidt kystgranskogen tåler lukkede hogstformer, da mange av skogene er opplagt kulturpåvirket. For å belyse dette trengs betydelig forskningsinnsats. For flere av artene er populasjonene såvidt små at uttak av feil tre kan utradere en stor andel av en kjent populasjonen. Selv om artene har tålt tidligere plukkhogster vet vi ikke hvilken betydning dette har hatt på populasjonene, og det er vanskelig å vurdere om, og langt fra sikkert at de tåler gjentatt plukkhogst i årene framover. På grunn av omfattende hogst er det også begrenset med potensielle voksesteder igjen. Dette aktualiserer restaurering av habitater, og det vil da være naturlig å ta utgangspunkt i lokaliteter hvor det fortsatt er noe intakt kystgranskog og hvor det fortsatt finnes kystgranskogsarter eller man har kjennskap til at det tidligere har forekommet slike arter. En nærmere beskrivelse av kystgranskogen finnes for øvrig i Holien & Tønsberg (1996) og Direktoratet for naturforvaltning (1997).

Av de 14 kystgranskogslokalitetene er ni angitt som svært viktige og fem som viktige. I tillegg inngår kystgranskog i det store reservatet i Sanddøldalen, men her inngår mange skogtyper og reservatet er klassifisert som urskog/gammelskog. Det høye antallet lokaliteter med verdi svært viktig skyldes i første rekke forekomster med rødlistede lavarter i de strengeste kategoriene (E, V og R), som utløser verdien svært viktig. Strengt tatt burde derfor samtlige kystgranskogslokaliteter blitt prioritert til svært viktig, da alle inneholder minst en rødlistet art i en av disse kategoriene. Vi har likevel valgt å redusere verdien til viktig i de lokalitetene som etter beskrivelsen synes å ha de mest sparsomme forekomstene med rødlistearter og som samtidig er små. Dette er gjort for å differensiere noe mellom lokalitetene, men det må understrekes at alle er viktige. Det høye antallet høyt verdsatte lokalitetene illustrerer kystgranskogens betydning som levested for rødlistede arter, et forhold som trolig vil bli ennå tydeligere når flere lavarter blir vurdert i den kommende rødlista. Kun to av kystgranskogslokalitetene er vernet som naturreservat. Dette innebærer at kommunen har et stort ansvar for å forvalte de biologiske verdiene i de øvrige meget viktige lokalitetene.

Samtlige kystgranskogslokalitetene omtalt i denne undersøkelsen ble registrert i forbindelse med vernplan for barskog. Kystgranskogen ble ikke prioritert i denne undersøkelsen, da det antas at mange av de viktigste lokalitetene allerede er fanget opp gjennom registreringene på 1990-tallet (se lokaliteter i Direktoratet for naturforvaltning 1997, 1998). Vi har derfor hatt begrenset mulighet til å vurdere dagens tilstand og eventuelle behov for grensejusteringer. Likeledes er beskrivelser og verdsetting basert på tidligere rapporter. Selv om kystgranskogen i kommunen i stor grad er berørt av hogst antas det at flere potensielt viktige lokaliteter kan finnes i Grong ved grundigere undersøkelser. Det antas også at man gjennom Miljøregisteringer i skog (MiS) vil fange opp potensielt viktige lokaliteter og en konkret oppgave vil være å gjennomgå disse etter nærmere beskrevet instruks (Anon. 2004). Man bør være oppmerksom på at kystgranskog ikke inngår som et eget såkalt livsmiljø i Mis.

Edelløvtrær finnes i Grong bare på de klimatisk mest gunstige stedene, det vil si i sørvendte, lavereliggende skråninger hvor solinnstrålingen og temperaturen er høy, og berggrunnen helst er baserik. Tre slike skrenter er vernet etter naturvernloven, og disse har fått verdien svært viktig. Almeforekomstene ligger utilgjengelig til, har ingen økonomisk interesse, og skaper ingen konflikt i forhold til skogsdrift. Samtlige forekomster, også eventuelle andre som ikke er avgrenset ennå, bør unntas alle former for inngrep. Til sistnevnte kategori hører også eventuelle forekomster i Sanddøldalen, selv om de rikeste forekomstene på nordsiden av

dalen er vernet som naturreservat. Andre områder med potensial for edelløvsskog er skrentene i sør- og vestsida på Tømmeråsfjellet, og sørsida av Elstadfjellet. Her er to forekomster avgrenset, men hele skrenten er ikke undersøkt. To lokaliteter er også avgrenset mot grensa til Høylandet i sørskrånningen av Aurstadklumpen. Rik edellaauvskog er vurdert som en truet vegetasjonstype (Aarrestad et al. 2001). Mange regionalt sjeldne arter vokser i edellaauvskogslokalitetene, og det inngår ofte andre naturtyper som kantkratt, bergvegger og rasmarker. Flere sørlige, varmekjære arter inngår i lokalitetene, som følgelig også har plantegeografisk interesse. Eksempler på arter er trollbær – *Actaea spicata*, tysbast – *Daphne mezereum*, myske – *Galium odoratum*, lodneperikum – *Hypericum hirsutum*, vårerteknapp – *L. vernus*, krattfiol – *Viola mirabilis* og flere andre kravfulle arter.

Alm inngår også i enkelte av gråor-heggeskogene langs Namsen. Her er det rikelig med gråorskog og vi har begrenset oss til å avgrense forholdsvis naturlige og velutviklede bestander (figur 3), og skoger med spesielle artsforekomster, som for eksempel alm og gulveis – *Anemone ranunculoides* (figur 9). Sistnevnte er en nokså sjelden, men karakteristisk art for rike og frodige gråorheggeskoger og gran-gråorskoger i Trøndelag (Fremstad et al. 2005). Utover dette er kun en bekkekløft, en gammel lauvskog, to gammelskoger og to kalkskogslokaliteter avgrenset. Av sistnevnte type finnes trolig flere i områder med kalkrik berggrunn, først og fremst strekningen Tømmeråsfjellet – Sanddøldalen.

Rødlistede arter

Informasjon om rødlistede arter er hentet fra rapporter og søkbare databaser ved de naturhistoriske samlingene. En del observasjoner er også framkommet under feltarbeidet. Informasjon er også ettersøkt i fagrapportene som danner grunnlag for den nasjonale rødlista. En mer systematisk leting i ulike samlinger ville resultert i mer data, men dette er meget tidkrevende. Derfor er lista ganske sikkert mangelfull. Flere artsgrupper mangler helt.

Av de 22 rødlistede artene som er registrert i Grong i forbindelse med denne undersøkelsen er tre arter regnet som direkte truet (E), mens åtte arter er klassifisert som sårbare (V), to som sjeldne (R), fem som hensynskrevende (DC) og fire som bør overvåkes (DM). Det er registrert flest rødlistede arter av lav og moser, mens det i artsrike grupper som insekter kun er registrert tre arter. Dette gjenspeiler neppe de reelle forholdene i kommunen, kun manglende registreringer og informasjon. Et søk i sommerfugldatabasen ved Zoologisk museum i Oslo (www.toyen.uio.no/norlep/) ga for eksempel kun to rødlistede arter i denne artsrike gruppa. Tilsvarende ble kun to sopparter søkt ut fra soppdatabasen ved Botanisk museum i Oslo.

Kun en rødlistet karplante, marisko – *Cypripedium calceolus*, er tidligere registrert i Grong (Fremstad 1998). Arten er fredet og regnes som hensynskrevende (DC). Under feltarbeidet ble arten ettersøkt og lokalisert. Det er flere egnede voksesteder i området den ble funnet (Sanddøldalen), og det er derfor viktig å undersøke området bedre og ta tilstrekkelig hensyn ved hogst og andre inngrep i dette området. Arten er for øvrig sjelden og i sterk tilbakegang i Europa, med unntak av Skandinavia og Baltikum hvor den foreløpig ser ut til å klare seg bedre (Terschuren 1999). Den står også på Bern-konvensjonens liste 1.

Noen av de rødlistede lavartene har relativt sett mange forekomster i Grong, først og fremst gullprikklav – *Pseudocyphellaria crocata* og trådragg – *Ramalina thrausta*, begge karakterarter for kystgranskogen. Det samme er granfiltlav – *Fuscopannaria ahlneri* og fossenever – *Lobaria hallii*, sistnevnte kun kjent fra Sør-Trøndelag til Troms i Norge, og et

fåfall steder i Sverige, Russland, Grønland og Nord-Amerika. Den europeiske utbredelsen til granfjelllav er begrenset til Sverige og Norge. I Sverige er den kun kjent fra fire lokaliteter, i Norge fra drøyt 30 steder i Trøndelag, sørlige Nordland, samt ett sted i Oppland. Begge artene har Norge et europeisk ansvar for, som vi for øvrig også har for trådrag (Tønsberg et al. 1996), og en del andre ikke rødlistede arter (blant annet sølvnever – *Lobaria amplissima* og glattskjegg - *Bryoria glabra*), som også forekommer i kystgranskogsmiljøer i Grong. Selv en temmelig vanlig forekommende art i kystgranskogen som skrukkelav – *Platismatia norvegica* regnes for øvrig som sårbar (V) i Sverige. Samlet viser dette naturtypens betydning for sjeldne epifytter i Europa. Dette understrekes ved at kystgranskogen også er voksested for trønderlav – *Erioderma pedicellatum*. Botanikeren Sten Ahlner var den første som fant trønderlaven i Skandinavia (Ahlner 1948). Under sine reiser i forbindelse med undersøkelser av lavfloraen i nordiske barskoger fant han den på tre steder i Grong, og fem steder i Värmland i Sverige (Ahlner 1948, Jørgensen 1990). I Sverige er arten utryddet (se kapittel skog ovenfor), og den er også forsvunnet på de opprinnelige voksestedene i Grong på grunn av hogst (Tønsberg et al. 1996). Seinere ble den funnet på ett sted i Overhalla, og to steder i Grong (Holien et al. 1995), men status pr idag er at arten kun finnes på det ene voksestedet i Grong. Ellers i verden finnes den bare i et begrenset område i Canada, hvor den også er i tilbakegang og arten står oppført på den globale rødlista som akutt truet (Scheidegger 2003). Den er med andre ord en av våre absolutt mest sjeldne arter, og Norge har et stort internasjonalt ansvar for å ta vare på arten.

Vurdering av datagrunnlag og status

Datagrunnlaget om naturtyper og artsforekomster i Grong kommune må sies å være rimelig brukbart for de best undersøkte naturtypene. Kildematerialet i denne undersøkelsen består av ulike fagrapporter samt rapporter fra kommunen. Fagrapportene er uten tvil det viktigste informasjonsgrunnlaget og de har vært et godt utgangspunkt for å gjennomføre denne undersøkelsen. De sikreste opplysningene har vi fra de nyeste, mest detaljerte og omfattende rapportene, samt fra områdene vi undersøkte selv. For lokaliteter beskrevet i eldre litteratur kan det ha skjedd store forandringer siden lokalitetene ble undersøkt. En del godt kjente lokaliteter er ikke besøkt, blant annet flere dammer, kystgranskog, noen rike edellauvskoger og lokaliteter med myr. Feltinnsatsen har vært rettet mot hoveddalførene i kommunen og kystgranskog ble heller ikke prioritert. Disse prioriteringene reflekterer kun en ressursdisponering og ikke en rangering av viktige kontra mindre viktige naturtyper eller geografiske områder. Høgereliggende, midtre og østlige deler av kommunen er derfor dårligst dekket og det antas at en del viktige myr- og skoglokaliteter gjenstår å finne blant annet på nordsiden av Sanddøldalen. Her og andre steder i kommunen med kalkrik berggrunn bør det foretas nærmere undersøkelser av rikmyrer og kalkskog. For kulturlandskapets del antar vi det fortsatt kan finnes flekker med artsrik natureng i hoveddalførene. Seterområder er mangelfullt kartlagt. En bør også være oppmerksom på evjer og flommark langs vassdragene og rike gråorheggeskoger. Kalkrike områder i fjellet er også aktuelt å undersøke nærmere. Vurderinger av kunnskapstatus er også gitt under gjennomgangen av de ulike naturtypene over. Sett i en større sammenheng er kystgranskogen den viktigste naturtypen i Grong. Her gir registreringene fra midten av 1990-tallet god informasjon og de viktigste lokalitetene er trolig fanget opp. Likevel er det mest sannsynlig flere lokaliteter som ennå ikke er kartlagt, og tilstand i tidligere kartlagte lokaliteter bør sjekkes. Av disse grunner er det behov for kartlegging av kystgranskog i kommunen. Grong er en av landets viktigste kommuner for denne internasjonalt viktige naturtypen og det spesielle artsmangfoldet som finnes her, og

kommunen har derfor et spesielt ansvar ved forvaltningen av dette miljøet. Ved avvirkning av skog og andre inngrep som for eksempel veibygging, i kystgranskogsmiljøer, må hensynet til biologisk mangfold veie tungt.

Tradisjonelt er godt kjente artsgrupper som karplanter og fugl benyttet ved naturregistreringer. Andre artsgrupper, som moser, lav og sopp er i sterkere grad trukket inn ved identifisering av verdifulle lokaliteter i de seinere åra. Dette har man forsøkt å ta hensyn til i DN-håndboka og en del nye forekomster er kartlagt til dels som et resultat av dette. Det finnes også en god del data om eldre artsforekomster i kommunen, inkludert rødlistearter, men disse har ofte såpass upresise lokalitetsdata at de er vanskelig å knytte til en bestemt lokalitet. Selv om de eldre innsamlingene ofte har upresise lokalitetsangivelser, er tilgjengelig identiteten kontrollert og de gir generell informasjon om en viktig del av det biologiske mangfoldet i kommunen.

Ofte forekommer naturtypene i en sammenvevd mosaikk, eller flere typer forekommer tett sammen over et relativt lite areal, slik at det i praksis er vanskelig eller u hensiktsmessig å figurere ut samtlige naturtyper. I enkelte tilfeller kan det også være fornuftig å holde slike lokaliteter samlet for å bevare helheten. Eldre lokaliteter er ofte avgrenset ut fra andre kriterier, som for eksempel mangfold av naturtyper. I slike tilfeller kan det være problematisk å klassifisere til rett naturtype ut fra beskrivelsen alene. I praksis vil derfor i en del tilfeller flere naturtyper finnes innenfor en lokalitet. Slike sammensatte lokaliteter er skjønnsmessig klassifisert ut fra hvilken naturtype som dekker størst areal eller som er vurdert som den viktigste for biologisk mangfold. Dette vil gå fram av lokalitetsbeskrivelsen. Et typisk eksempel er Øvre Sanddøldal naturreservat som er avgrenset som urskog/gammelskog selv om flere andre naturtyper som rikmyr, rik edellauvskog, og kystgranskog inngår. Lokaliteter med rik edellauvskog inneholder også gjerne sørvendte berg og rasmarker. Lokaliteten med kalkrike områder i fjellet inneholder også mye rikmyr, likeledes enkelte skoglokaliteter hvor det også inngår rikmyr. På grunn av disse forholdene blir arealtallene for de ulike naturtypene usikre.

Feltregistreringene som er gjennomført i prosjektet har hatt som mål å være gode nok til å gi en god avgrensning og verdivurdering av lokalitetene. Generelt må det understrekes at metodikk og tilgjengelige ressurser i kartleggingsprosjekter som dette legger begrensninger på omfang og i særlig grad detaljeringsnivå på beskrivelser og artslistene i de konkrete lokalitetene. Undersøkelsene er ikke rettet mot å skaffe detaljkunnskap om lokalitetene. Det er derfor ønskelig med en mer utdypende karakterisering av de viktigste lokalitetene og det forventes at flere interessante artsfunn både i gamle og nye lokaliteter vil dukke opp framover.

Det må også understrekes at denne undersøkelsen ikke må ses på som en totalkartlegging av biologisk mangfold i Grong, men kun må oppfattes som et av mange nødvendige skritt i retning av en bedre oversikt over det biologiske mangfoldet i kommunen.

Lokalitetsbeskrivelser

1 Seemslona

Ferskvann/våtmark: Dammer (E09)

Verdi: C

Areal: 1 daa

Dato: 17.07.2002

Litteratur: Dolmen & Aagaard (2003).

Lokaliteten er beskrevet av Dolmen & Aagaard (2003) og den ble undersøkt i forbindelse med registrering av biologisk mangfold (amfibier og invertebrater) i dammer i Nord-Trøndelag. Seemslona ligger lavt i terrenget og i forbindelse med dyrka mark. Dolmen & Aagaard (2003) noterte en tett bestand av trepigga stingsild, og faunaen for øvrig var fattig. Lokaliteten har derfor kun lokal verdi.

2 Værem søra

Ferskvann/våtmark: Større elveører (E04)

Verdi: B

Areal: 181 daa

Dato: 13.09.2003

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Området består av en stor forekomst med klåved - *Myricaria germanica* på grusør med sandavsetning innafor mot elvebredden. I tillegg til klåved ble det blant annet funnet bergrørkvein - *Calamagrostis epigejos*, kvitmaure - *Galium boreale*, prestekrage - *Leucanthemum vulgare*, tiriltunge - *Lotus corniculatus*, lupin - *Lupinus polyphyllus*, åkermynste - *Mentha arvensis*, fjellsyre - *Oxyria digyna*, gjeldkarve - *Pimpinella saxifraga*, og blåknapp - *Succisa pratensis*. Øra gror igjen med gråor - *Alnus incana* og svartvier - *Salix myrsinifolia*. Lokaliteten grenser i nordøst mot gråor-heggeskog (lokalitet 3).

3 Værem

Skog: Gråor-heggeskog (F05)

Verdi: C

Areal: 20 daa

Dato: 13.09.2003

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Denne lokaliteten ligger like ved Namsen sør for Værem og består av gråor-heggeskog med litt alm - *Ulmus glabra*. Skogen er flompåvirket og bærer også preg av ferdsel og nærhet til dyrka mark. I tillegg til alm ble flere kravfulle arter notert. Det er blant annet mye strutseveng - *Matteuccia struthiopteris* i feltsjiktet, foruten tyrihjelms - *Aconitum septentrionale*, storklokke - *Campanula latifolia*, mjøddurt - *Filipendula ulmaria*, gaukesyre - *Oxalis acetosella*, firblad - *Paris quadrifolia*, skogsvinerot - *Stachys sylvatica*, skogstjerneblom - *Stellaria nemorum* og vendelrot - *Valeriana sambucifolia*. Lokaliteten grenser i sørvest mot stor elveør med klåved - *Myricaria germanica* (lokalitet 2). Alm er sjelden i gråor-heggeskog i Grong, men lokaliteten er liten og får derfor kun lokal verdi. Samlet har imidlertid grusøra og gråor-heggeskogen innenfor større verdi.

4 Valdskrålona

Ferskvann/våtmark: Dammer (E09)

Verdi: A

Areal: 1,5 daa

Dato: 17.07.2002

Litteratur: Dolmen & Aagaard (2003).

Lokaliteten ble undersøkt i forbindelse med registrering av biologisk mangfold (amfibier og invertebrater) i dammer i Nord-Trøndelag (Dolmen & Aagard 2003), hvor den rangeres blant de beste lokalitetene. Valdskrålona er en eutrof, dyp dam hvor det ble påvist en rik tege- og billefauna. To individer av den rødlistede vasskalven *Rhantus notaticollis* (V) ble registrert av Dolmen & Aagard (2003). Også rumpetroll av frosk ble sett. Tette nøkkerosebestander dominerer vannvegetasjon. I følge lokalkjente skal det også ha blitt observert salamandere i dammen tidligere.

5 Moum

Ferskvann/våtmark: Dammer (E09)

Verdi: A

Areal: 0,05 daa

Dato: 18.07.2002

Litteratur: Dolmen & Aagaard (2003).

Lokaliteten er beskrevet av Dolmen & Aagard (2003) og den ble undersøkt i forbindelse med registrering av biologisk mangfold (amfibier og invertebrater) i dammer i Nord-Trøndelag. Området består av flere dammer, blant annet en hagedam på gardstunet, som hadde en stor bestand av froskerumpetroll og mange vasskalver (Coleoptera). I mange av dammene på berget ble det observert et høgt antall salamanderlarver av Dolmen & Aagaard (2003). Liten salamander – *Triturus vulgaris* er oppført på rødlista som sårbar (V). Det er uvisst hvordan salamanderene greier å overleve i dammene nær Namsen, som oversvømmes flere ganger årlig, men hagedammen og dammene på bergene nær Namsen ser ut til å være et viktig leveområde for salamandere og frosk.

6 Håkastjønna

Ferskvann/våtmark: Dammer (E09)

Verdi: B

Areal: 11,5 daa

Dato: 18.07.2002

Litteratur: Dolmen & Refsaas (1987), Dolmen & Aagaard (2003).

Lokaliteten som er beskrevet av Dolmen & Refsaas (1987) og Dolmen & Aagard (2003), ble undersøkt i forbindelse med registreringer av biologisk mangfold (amfibier og invertebrater) i dammer i Nord-Trøndelag. Tjernet er sterkt eutrofiert og ligger i nær tilknytning til en myr med dystrofe pytter. Spesielt på nordvestsida er det mylendt og åpent og her er det også en mindre dam. I kantene finnes noe flytetorv, og arter som elvesnelle - *Equisetum fluviatile*, bukkeblad – *Menyanthes trifoliata* og myrhatt – *Potentilla palustris* inngår. Lokaliteten vurderes som verneverdig av Dolmen & Refsaas (1987), som påpeker at kloakkutslipp som tilføres fra nord bør stoppes. Status i 2004 er ikke undersøkt og beskrivelsen er basert på Dolmen & Refsaas (1987) og Dolmen & Aagard (2003). I lokaliteten finnes en tett bestand av trepigga stingsild, to nyforvandlete buttsnutefrosker ble registrert, dessuten både larve og imago av den relativt sjeldne vannymfen *Coenagrion johanssoni* (Dolmen & Aagaard 2003).

Faunaen for øvrig anses som fattig, men i dammen er det registrert minst sju øyestikkerarter. Det kan for øvrig nevnes et interessant funn av den regionalt sjeldne arten mandelpil – *Salix triandra* i omrødet. Den er registrert ved Bjørken på slutten av 1930-tallet, men ble ikke påvist i denne undersøkelsen. Arten har nordgrense i Harran.

7 Øyemslona

Ferskvann/våtmark: Dammer (E09)

Verdi: C

Areal: 3,4 daa

Dato: 17.07.2002

Litteratur: Dolmen & Aagaard (2003).

Lokaliteten er beskrevet av Dolmen & Aagaard (2003) og den ble undersøkt i forbindelse med registrering av biologisk mangfold (amfibier og invertebrater) i dammer i Nord-Trøndelag. Elvesnelle-eng preger lona, som ved undersøkelsen var nokså tørr. Ei vassfylt grøft fantes lengre vest. Ett rumpetroll av buttsnutefrosk ble observert av Dolmen & Aagaard (2003).

8 Dunaneset

Skog: Gråor-heggeskog (F05)

Verdi: B

Areal: 41,5 daa

Dato: 14.09.2003

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Litteratur: Fremstad & Bevanger (1988).

Lokaliteten ligger langs Sanddøla ved Dunaneset i Grong sentrum. Her finnes godt utvikla gråor-heggeskog av flommarkstype på tørr, sandholdig mark. Nokså storvokst gråor og hegg dominerer i tresjiktet, men skogen er også hogstpåvirket. En del død ved ble registrert. Relativt ung planta gran inngår også, og særlig i den vestre delen er graninnblandingen ganske markant. Nokså stor alm – *Ulmus glabra* finnes mot øst. Et gammelt flommarksløp inneholder starrsump med blant annet langstarr – *Carex elongata*, sennegrass – *C. vesicaria* og skogsivaks – *Scirpus sylvaticus*. Floraen er ganske rik med arter som tyrihjelms – *Aconitum septentrionale*, storklokke – *Campanula latifolia*, bekkekarse – *Cardamine amara*, maigull – *Chrysosplenium alternifolium*, kvitbladtistel – *Cirsium helenioides*, sumphaukskjegg – *Crepis paludosa*, engsnelle – *Equisetum pratense*, mjøddurt – *Filipendula ulmaria*, myrmaure – *Galium palustre*, humle – *Humulus lupulus*, springfrø – *Impatiens noli-tangere*, strutseving – *Matteuccia struthiopteris*, åkermynte – *Mentha arvensis*, firblad – *Paris quadrifolia*, villrips – *Ribes alpinum*, brønnkarse – *Rorippa palustris*, skjoldbærer – *Scutellaria galericulata*, skogsvinerot – *Stachys sylvatica*, skogstjerneblom – *Stellaria nemorum* og gul frøstjerne – *Thalictrum flavum*. Klåved – *Myricaria germanica* og fjellsyre – *Oxyria digyna* vokser på grusør i kanten ned mot elva (lokalitet 69). En god del epifytter finnes på gråor, blant annet lungenever – *Lobaria pulmonaria* og mye skrubbenever – *L. scrobiculata*, glattvrenge – *Nephroma bellum*, grynvrenge – *N. parile* og kystårenever – *Peltigera collina*.

Lokaliteten ble også undersøkt i forbindelse med inventering av verneverdig flommarksvegetasjon langs hovedelvene i Trøndelagsfylkene, men gis liten verneverdi av Fremstad & Bevanger (1988). Få rimelig intakte og store gråorheggeskoger med rik flora på flommark ble observert i Grong, og lokaliteten gis verdi B.

9 Havsøyra

Ferskvann/våtmark: Større elveører (E04)

Verdi: B

Areal: 13,5 daa

Dato: 14.09.2003

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Kilde: Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, miljøvernavdelingen.

Lokaliteten ligger sør for Gartland i elva Namsen. Den består av ei grusør med klåved – *Myricaria germanica* i overgang mot sandavsetninger og slutta vegetasjon på bredden av elva. Det er også et smalt belte med flommarksskog i lokaliteten. I tillegg til klåved – *Myricaria germanica* ble det blant annet funnet kvitmaure – *Galium boreale*, strutseving – *Matteuccia struthiopteris* og gul frøstjerne – *Thalictrum flavum*. Mandelpil - *Salix triandra* er tidligere registrert fra området, men den ble ikke påvist ved befarung i 2003. I følge Fremstad & Bevanger (1988) har mandelpil norsk nordgrense i Harran og dette er den nordligste dokumenterte innsamlingen som finnes i herbariet ved Vitenskapsmuseet i Trondheim.

10 Gartland

Kulturlandskap: Store gamle trær (D12)

Verdi: C

Dato: 17.09.2003

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

På gården ved avkjørsla til riksveg 397 i Gartland, står det ei stor alm – *Ulmus glabra* på tunet.

11 Bjønnura, Elstad

Skog: Rik edelløvskog (F01)

Verdi: B

Areal: 38,7 daa

Dato: 09.07.2004

Observatør: Gunhild Rønning.

Dette er en lokalitet med rik edelløvskog i rasmak under høge sørvendte bergvegger nær Elstad. Rasmarka består både av et næringsfattig blokkrikt område og rikere skog. Øverst i ura under bergrota vokser en del alm – *Ulmus glabra*, men det er også stedvis storvokst gran – *Picea abies* i tresjiktet. Sør for ura er skogen hogd. Flere kravfulle og interessante arter ble registrert. I feltsjiktet er det mye myske – *Galium odoratum*, og ellers nevnes tyrihjelms – *Aconitum septentrionale*, maigull – *Chrysosplenium alternifolium*, trollurt – *Circaea alpina*, ormetelg – *Dryopteris filix-mas*, jordbær – *Fragaria vesca*, stankstorkenebb – *Geranium robertianum*, skogstorkenebb – *G. sylvaticum*, kratthumbleblom – *Geum urbanum*, lodneperikum – *Hypericum hirsutum*, hengeaks – *Melica nutans*, firblad – *Paris quadrifolia*, teiebær – *Rubus saxatilis*, bergfrue – *Saxifraga cotyledon*, brunrot – *Scrophularia nodosa* og rød jonsokblom – *Silene dioica*. Det ble registrert lungenever – *Lobaria pulmonaria* på alm og selje, og sannsynligvis finnes flere interessante epifytter ved nærmere undersøkelser. I følge Magne Rosset er det mye gulveis – *Anemone ranunculoides* i sørenden av lokaliteten.

12 Sibirien

Skog: Urskog/gammelskog (F08)

Verdi: B

Areal: 191,8 daa

Dato: 15.09.2003

Observatører: Holten (1983), Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Lokaliteten består av storvokst gammel granskog i bekkekløfter mellom riksveien og Sanddøla ved Sibirien. Flere vegetasjonstyper inngår, blant annet høgstaudeskog og ulike typer middels rik barskog. Partier av skogen bærer preg av tidligere kulturpåvirkning. Av registrerte arter kan nevnes tyrihjelms - *Aconitum septentrionale*, bjønnkam - *Blechnum spicant*, fjellarve - *Cerastium alpinum*, turt - *Cicerbita alpina*, sumphaukskjegg - *Crepis paludosa*, broddtelg - *Dryopteris carthusiana*, myskegras - *Milium effusum*, firblad - *Paris quadrifolia*, kranskonvall - *Polygonatum verticillatum*, bergfrue - *Saxifraga cotyledon* og fjellfiol - *Viola biflora*. Gubbeskjegg - *Alectoria sarmentosa* og skrukkelav - *Platismatia norvegica* ble observert på gran og lungenever - *Lobaria pulmonaria* på rogn. Granstokkjuke - *Phellinus chrysoloma* vokser også på gran i lokaliteten. I bunnen av kløfta går en bekk og området karakteriseres av høg luftfuktighet. Det er noen ferske læger, og særlig rikelig med mosedekte, baserike bergvegger. Det er registrert en rik moseflora med flere interessante arter på bergveggene og steinblokker, flere med krav til høg luftfuktighet. Frisvoll besøkte også lokaliteten og fant en rekke interessante arter (se Holten 1983). Sannsynligvis vil grundigere undersøkelser resultere i flere funn. Det samme gjelder epifytter.

13 Berg

Skog: Gammel lauvskog (F07)

Verdi: C

Areal: 11 daa

Dato: 16.09.2003

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Lokaliteten ligger like ved den nedlagte gården Berg og består av middels gammel lauvskog med selje, osp og bjørk. Området har tidligere vært kulturpåvirka, og skogen består vesentlig av yngre trær i blanding med en del gamle trær. Vegetasjonen har lågurtpreg med et frodig gras- og urterikt feltsjikt, hvor det blant annet ble registrert tyrihjelms - *Aconitum septentrionale*, tysbast - *Daphne mezereum*, markjordbær - *Fragaria vesca*, hengeaks - *Melica nutans*, kranskonvall - *Polygonatum verticillatum*, blåkoll - *Prunella vulgaris*, teiebær - *Rubus saxatilis*, tveskjeggveronika - *Veronica chamaedrys*, legeveronika - *V. officinalis*, skogfiol - *Viola riviniana* og krattfiol - *V. mirabilis*. På trærne finnes lungenever - *Lobaria pulmonaria*, skrubbenever - *L. scrobiculata*, glattvrenge *Nephroma bellum*, grynvrenge - *N. parile* og lodnevrenge - *N. resupinatum*. I lokaliteten inngår også en langstrakt kalkrik bergskrent med rik moseflora.

14 Nord for Berg

Myr: Rikmyr (A05)

Verdi: B

Areal: 13,2 daa

Dato: 16.09.2003

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Dette er ei rikmyr like nord for den nedlagte gården Berg i Sanddøldalen. Lokaliteten ligger i et område med rik berggrunn og det er registrert flere mindre rikmyrer i området. En liten

Figur 9. Gulveis – *Anemone ranunculoides*. Foto: Gunhild Rønning.

Figur 10. Rikmyrer nord for Berg. Foto: Gunhild Rønning.

bekk går gjennom lokaliteten i østre del og en sti krysser litt lenger vest. På myra ble det registrert en rik flora med flere rikmyrsarter som svarttopp – *Bartsia alpina*, harerug - *Bistorta vivipara*, klubbestarr – *Carex buxbaumii*, tvebustarr – *C. dioica*, gulstarr – *C. flava*, kornstarr – *C. panicea*, mjødukt – *Filipendula ulmaria*, kvitmaure - *Galium boreale*, marigras – *Hierochloë odorata*, rome – *Nartheicum ossifragum*, jåblom – *Parnassia palustris*, småengkall – *Rhinanthus minor*, fjelltistel – *Saussurea alpina*, dvergjamne – *Selaginella selaginoides*, fjellfrøstjerne – *Thalictrum alpinum*, bjønnbrodd – *Tofieldia pusilla*, myrsaulauk – *Triglochin palustris*, og mosene myrstjernemose – *Campylium stellatum* og rosetorvmose – *Sphagnum warnstorffii*. Lokaliteten er kulturpåverka og myra kan godt ha vært slått tidligere.

15 Sørøst for Bergtjøna

Myr: Rikmyr (A05)

Verdi: B

Areal: 2,4 daa

Dato: 16.09.2003

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Denne lokaliteten er ei rikmyr som grenser ned mot Bergtjøna. Lokaliteten inneholder flere rikmyrsarter som klubbestarr – *Carex buxbaumii*, tvebustarr – *C. dioica*, gulstarr – *C. flava*, kornstarr – *C. panicea*, kvitbladtistel – *Cirsium helenioides*, mjødukt – *Filipendula ulmaria*, kvitmaure – *Galium boreale*, jåblom – *Parnassia palustris*, fjelltistel - *Saussurea alpina*, dvergjamne – *Selaginella selaginoides*, fjellfrøstjerne – *Thalictrum alpinum* og sveltull – *Trichophorum alpinum*.

16 Nordvest for Berg

Myr: Rikmyr (A05)

Verdi: B

Areal: 1,7 daa

Dato: 16.09.2003

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Lokaliteten består av ei rikmyr langs en bekk. På myra er det foruten mye jåblom – *Parnassia palustris*, arter som strengstarr – *Carex chordorrhiza*, gulstarr – *C. flava*, mjødukt – *Filipendula ulmaria*, brudespore – *Gymnadenia conopsea* og sveltull – *Trichophorum alpinum*.

17 Nordøst for Berg

Myr: Rikmyr (A05)

Verdi: B

Areal: 1,3 daa

Dato: 16.09.2003

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Lokaliteten består av ei lita rikmyr langs en bekk. Foruten engstarr – *Carex hostiana* og gulsildre – *Saxifraga aizoides*, som ble funnet ved bekken, er det flere rikmyrsindikatorer som svarttopp – *Bartsia alpina*, tvebustarr – *Carex dioica*, kornstarr – *C. panicea*, kvitmaure – *Galium boreale*, jåblom – *Parnassia palustris*, dvergjamne - *Selaginella selaginoides*, fjellfrøstjerne – *Thalictrum alpinum*, og mosene raudmakkrose – *Scorpidium revolvens* og rosetorvmose – *Sphagnum warnstorffii*.

18 Myr vest for Berg

Myr: Rikmyr (A05)

Verdi: B

Areal: 2,8 daa

Dato: 16.09.2003

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Like ved veien vest for Berg ligger ei rikmyr delvis trebevokst med gråor, bjørk og gran. Flere rikmyrsarter ble registrert, blant annet svarttopp – *Bartsia alpina*, klubbestarr – *Carex buxbaumii*, tvebustarr – *C. dioica*, gulstarr – *C. flava*, kornstarr – *C. panicea*, jåblom – *Parnassia palustris*, breimyrull – *Eriophorum latifolium*, fjelltistel – *Saussurea alpina*, dvergjamne - *Selaginella selaginoides*, fjellfrøstjerne – *Thalictrum alpinum* og mosene piperensermose – *Paludella squarrosa*, raudmakkemose – *Scorpidium revolvens* og rosetormose – *Sphagnum warnstorffii*.

19 Sør for velteplass vest for Berg

Myr: Rikmyr (A05)

Verdi: B

Areal: 8,3 daa

Dato: 16.09.2003

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Dette er ei rikmyr spredt tresatt med furu og bjørk. Flere rikmyrsarter ble registrert, blant annet svarttopp – *Bartsia alpina*, klubbestarr – *Carex buxbaumii*, gulstarr – *C. flava*, kornstarr – *C. panicea*, mjødurt – *Filipendula ulmaria*, kvitmaure – *Galium boreale*, jåblom – *Parnassia palustris*, dvergjamne - *Selaginella selaginoides*, fjellfrøstjerne – *Thalictrum alpinum*, sveltull – *Trichophorum alpinum* og rosetormose – *Sphagnum warnstorffii*.

20 Ved veikryss nord for Finnbuvatnet

Myr: Rikmyr (A05)

Verdi: C

Areal: 3 daa

Dato: 16.09.2003

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Lokaliteten ligger nord for Finnbuvatnet like ved grusveien. Den omfatter ei rik myr med arter som gulstarr – *Carex flava*, kornstarr – *C. panicea*, klubbestarr – *C. buxbaumii*, kvitmaure - *Galium boreale*, mjødurt – *Filipendula ulmaria*, jåblom – *Parnassia palustris*, fjelltistel – *Saussurea alpina*, dvergjamne - *Selaginella selaginoides*, fjellfrøstjerne – *Thalictrum alpinum* og sveltull – *Trichophorum alpinum*.

21 Plassen

Skog: Bekkekløfter (F09)

Verdi: C

Areal: 17,3 daa

Dato: 17.09.2003

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Lokaliteten består av ei bekkekløft ned mot Namsen hvor det inngår frodig høgstaudeskog med relativt storvokst gran i en hogstpåvirka skog. Av arter som ble funnet kan nevnes

skogburkne – *Athyrium filix-femina*, broddtelg – *Dryopteris carthusiana*, bekkekarse – *Cardamine amara*, bekkeblom – *Caltha palustris*, maigull – *Chrysosplenium alternifolium*, trollurt – *Circaea alpina*, en del strutseveng – *Matteuccia struthiopteris*, gulsildre – *Saxifraga aizoides* og fjellfiol – *Viola biflora*. Det ble registrert lungenever – *Lobaria pulmonaria*, skrubbenever – *L. scrobiculata* og skrukkelav – *Platismatia norvegica* på gran, en god del gubbeskjegg – *Alectoria sarmentosa* og mye brun korallav – *Sphaerophorus globosus*. Litt lungenever vokser også på selje. På bergvegger er det rik mosevegetasjon. På grunn av beliggenhet, det fuktige miljøet nær Namsen, og fragmenter av rik lavflora på grankvister antas det at skogen i lokaliteten har restaureringspotensiale som kystgranskog.

22 Bya

Ferskvann/våtmark: Større elveører (E04)

Verdi: C

Areal: 121 daa

Dato: 2004

Kilde: Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, miljøvernavdelinga.

Lokaliteten inneholder elveør med grasutforming og pionerkratt med bjørk og gråor. Området ble kartlagt av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag i 2004.

23 Moamyra i Harran

Myr: Intakte høgmyrer (A02)

Verdi: B

Areal: 96,4 daa

Dato: 24.07.1969

Litteratur: Moen et al. (1983).

Moen et al. (1983) beskriver dette myrområdet som et sammenhengende ombrotroft kompleks som inneholder eksentrisk planmyr (kan i følge Moen et al. også nok tolkes som eksentrisk høgmyr). Det er fine breie kantskoger og regelmessige strukturer med dels minerotrofe høljegjøler. Myra er artsfattig, røme – *Narthecium ossifragum* og kvitmyrak – *Rhyncospora alba* finnes på ombrotrofe partier. Mattevegetasjon dominerer, men tuer er også vanlige. I tuevegetasjonen er det blant annet dvergbjørk – *Betula nana*, kvitkrull – *Cladonia stellaris*, furumose – *Pleurozium schreberi*, heigråmose – *Racomitrium lanuginosum*, rusttorvmose – *Sphagnum fuscum* og furutorvmose – *S. nemoreum*. Ei kraftlinje krysser lokaliteten. Avgrensing av lokaliteten følger markslag.

24 Stormyra

Myr: Terrengdekkende myr (A03)

Verdi: A

Areal: 684,9 daa

Dato: 28.08.1980

Litteratur: Moen et al. (1983)

Stormyra ble vernet som naturreservat i 1988 med formål å ta vare på et variert og uberørt myrkompleks i de midtre deler av Namdalen. Myra ligger på et grusryggplatå i marin grense på sørsida av Sanddøldalen om lag 10 km øst for Formofoss. Berggrunnen er hovedsaklig granitt og gneis. I øst går myra over i en stupbratt fjellskrent opp mot Guslifjellet, i vest flatt barskogsland, i sør koller med furu, og i nord bratte skogåser og skreenter. Myra er oppbrudt av fastmarkskoller. Området ble undersøkt i forbindelse med myrreservatplanen og består av

ett myrkompleks splittet opp i mange elementsamlinger (Moen et al. 1983). Plan ombrotrof myr dekker mest av arealet. Dessuten inngår flatmyr (ofte som dråg), streng-blandingsmyr (med gjøl) og strengmyr (med mykmatte flarker). Kanthøgmyr og svake bakkemyrpartier finnes i kanten. Av arter nevnes rome - *Nartheicum ossifragum* og kvitmyrak – *Rhynchospora alba*. Ombrotrof vegetasjon dominerer og fastmatter er vanligst. Tuevegetasjonen har heigråmose - *Racomitrium lanuginosum* og rusttorvmose – *Sphagnum fuscum* som vanligste arter. Ellers inngår fattigmyr og en liten flekk intermediær myrvegetasjon. Noe grøfting i er foretatt i sørvest. Avgrensing av lokaliteten følger vernegrensa.

25 Myr ved samløpet mellom Sanddøla og Luru

Myr: Intakt lavlandsmyr (A01)

Verdi: B

Areal: 403,5 daa

Dato: 28.08.1980

Litteratur: Moen et al. (1983).

Lokaliteten består av fire myrkompleks adskilt av fastmarksskog, som ble undersøkt i forbindelse med den norske myrreservatplanen (Moen et al. 1983). I følge Moen et al. (1983) har området fine eksentriske planmyrer (med tendenser mot eksentrisk høgmyr) med regelmessig strukturer og elementsamlingene adskilt av dråg. Høljegjøler finnes vanligvis med minerotrofe innslag og det er bakkemyrelementer i kanten. Den suboseansike arten rome – *Nartheicum ossifragum* finnes i området sammen med kvitmyrak – *Rhynchospora alba*. Ombrotrof fastmatte er vanligste vegetasjonstype, men det er også mye tuevegetasjon. Det er en hel del grøfter i området, og store hogstflater i skogen omkring. Ei kraftlinje går over myrene. Avgrensing av lokaliteten følger markslagsgrenser. På grunn av størrelse og utforming gis myra verdien viktig, selv om den er påvirket.

26 Storfloa og myrer ved Storåstjønna

Myr: Terrengdekkende myr (A03)

Verdi: A

Areal: 7854,3 daa

Dato: 26.08.1980

Litteratur: Moen et al. (1983).

Dette er et myrlandskap som deles i to av Tverrelva og som ble undersøkt i forbindelse med myrreservatplanen (Moen et al. 1983). Området er vakkert og variert, hvor viktige landskapselement er myrlandskapet på Storfloa, Tverrelvtjønna, bakkemyrene sør for tjønna og snaufjellene omkring. De største naturfaglige verneinteressene knytter seg til Storfloa og myrene ved Storåstjønna. Området rundt Storåstjønna består av mindre myrparti oppbrudt av fastmarkskoller. Selve Storfloa er et stort og åpent myrlandskap på begge sider av Tverrelva. Tverrelvtjønna er egenartet med sivbelter, sund og sumper. Sør for tjønna reiser det seg lange bakkemyrer opp mot snaufjellet. Området ble vernet som naturreservat i 1988 med formål å ta vare på et større myrkompleks i indre del av Namdalen, der særlig forekomstene av bakkemyr, som dels er svært bratt, og terrengdekkende myrer er av interesse. Også betydelige areal med flatmyr og strengmyr inngår. Noe erosjon er registrert i tilknytning til ombrotrof myr. Fattig fastmattevegetasjon dominerer, ellers finnes fattigmyrsamfunn av flere typer. Rik vegetasjon inngår i bakkemyr. Av arter er blystarr – *Carex livida*, sivblom – *Scheuchzeria palustris*, rome - *Nartheicum ossifragum*, marigras – *Hierochloë odorata* og jåblom - *Parnassia palustris* registrert. I tuevegetasjon er heigråmose – *Racomitrium lanuginosum* og

rusttorvmose – *Sphagnum fuscum* vanligst. Avgensning av lokaliteten følger vernegrensa. Det er en del hogst i skogen nord for området og ned til Sanddøla.

27 Gartlandselva

Skog: Kystgranskog (F11)

Verdi: A

Areal: 1418 daa

Dato: 17.07.1994

Litteratur: Korsmo et al. (1989), Direktoratet for naturforvaltning (1997, 1998), Storaunet et al. (1998)

Gartlandselva er en av de største sammenhengende områdene med mer eller mindre intakt kystgranskog i Midt-Norge (Direktoratet for naturforvaltning 1997, 1998) og området er vernet som naturreservat. Gartlandsdalen regnes som et av de viktigste dalførene for denne skogtypen i Namdalen. Lokaliteten ble ikke befart i denne undersøkelsen og lokalitetsbeskrivelse og verdivurdering er basert på verneplanregisteringene. Status for skogen nær inntil reservatet ble heller ikke vurdert og avgrensingen av lokaliteten følger vernegrensa.

Reservatet ligger i et omfattende ravinesystem på marine avsetninger langs Gartlandselva. Terrenget i dalbunnen er opprevet med ravinedaler i alle retninger. I øst reiser landskapet seg bratt opp mot Nordengaksla, og området er avgrenset av kollene oppe på åsen. I nord, sør og vest er avgrensingen mer diffus. Området er svært heterogent sammensatt av natur- og kulturskog. Det meste av naturskogen er i alderfase, men det er også skog i oppløsningsfase og optimalfase. Det finnes bra med læger i området, men hovedsakelig i tidlige nedbrytingsstadier. Kontinuiteten i dødt trevirke vurderes derfor som lav. Området er preget av menneskelige inngrep. Så mye som 40-45 % av skogarealet er kulturskog (plantefelt). Riksveg 775 går tvers gjennom lokaliteten. I tillegg er det flere skogsbilveger og traktorveger som enten går gjennom eller i ytterkant av området. Berggrunnen består av flere næringsrike bergarter; kalksilikatskifer, kalksilikatgneis, granatglimmerskifer og noe kalkrik sandstein. Store deler av området ligger under marin grense og løsmassene består av marine avsetninger, breelvavsetninger og morenemateriale. Gran er dominerende treslag. Ellers er det noe gråor, særlig langs Gartlandselva, en del bjørk og litt rogn. Småbregnegranskog er vanligste vegetasjonstype. Langs elver, bekker og i vannsig ned mot disse er rik sumpskog vanlig. I tillegg er det en del høgstaude- og storbregnegranskog, samt litt gråorskog langs elva. Opp mot åsen i øst er furuskog vanlig.

Lokaliteten er en av de mest artsrike kystgranskogene i Namdalen med hensyn til trelevende lavflora. En lang rekke karakterarter for kystgranskog forekommer. Fossefiltlav – *Fuscopannaria confusa* (E) er en av de mest sjeldne og den er påvist langs nedre deler av elva ved tidligere undersøkelser. Fossenever – *Lobaria hallii* (V) ble funnet i 1994 med noen eksemplarer på ei gråor langs elva. Granfiltlav – *Fuscopannaria ahlneri* (E) forekommer sparsomt over hele området. Trådrag – *Ramalina thrausta* (V), lungenever – *Lobaria pulmonaria*, skrubbenever – *Lobaria scrobiculata* og vrengearter - *Nephroma* spp. opptrer tallrikt, og gullprikklav – *Pseudocyphellaria crocata* (V) og randkvistlav – *Hypogymnia vittata* karakteriseres som vanlige. Kystårenever – *Peltigera collina* finnes mer sparsomt. Flere sjeldne skorpelav er funnet i området. Sjeldne knappenålslav er også registrert, blant annet *Chaenothecopsis viridialba*, som ble påvist på ei gran i 1993. Dette skogpartiet ble flatehogd etterpå og det er uvisst om arten fortsatt forekommer i området. Langnål – *Chaenotheca gracillima* forekommer spredt, og rustdoggnål – *Sclerophora coniophaea* og

kystdoggnål – *S. peronella* er også funnet. Granstokk-kjuka – *Phellinus chrysoloma* er funnet på gran. Storrapp – *Poa remota* vokser sparsomt lang elva. Hønsehauk (V) og jerpe med unger er registrert. Tretåspett er observert og både hakkespor og gamle reirhull finnes. Samlet er det betydelige naturverdier i lokaliteten og dette er en av de viktigste kystgranskoglokalitetene i Norge, som følgelig har meget klar A-verdi.

28 Breidalneset

Skog: Kystgranskog (F11)

Verdi: B

Areal: 10,8 daa

Dato: 18.07.1994

Litteratur: Direktoratet for naturforvaltning (1997)

Lokaliteten ligger på Breidalneset, langs en liten bekk som munner ut i Fiskemelva ca 2 km ovenfor Harran. Den ble ikke befart i denne undersøkelsen og beskrivelsen nedenfor er basert på verneplanregistreringene. Status for skogen i lokaliteten er følgelig heller ikke vurdert. Området består overveiende av granskog med en del gråor, litt bjørk og rogn. Skogen var hovedsaklig i aldersfase, men med lite læger. Den er jevnt over påvirket av eldre plukkhogster. Høgstaudekog er vanligst, i tillegg forekommer småbregneskog. Den truede arten trådrag – *Ramalina thrausta* (V) opptre sparsomt på gran. Skrubbenever – *Lobaria scrobiculata* og vrengearter - *Nephroma* spp. ble funnet sparsomt på gråor. På tross av forekomster med den sårbare arten trådrag gis lokaliteten kun verdi viktig, da lokaliteten er liten og arten forekommer sparsomt.

29 Harran

Skog: Kystgranskog (F11)

Verdi: B

Areal: 25 daa

Dato: 18.08.1994

Litteratur: Direktoratet for naturforvaltning (1997)

Lokaliteten ligger like nord for Harran, på østsida av en skogsbilveg som går langs Fiskemelva. Den ble ikke befart i denne undersøkelsen og beskrivelsen nedenfor er basert på verneplanregistreringene. Status for skogen i lokaliteten er følgelig heller ikke vurdert. I ei ravine ble det registrert noe naturskog, hovedsakelig med gran, men også med en del bjørk, gråor og enkelte rogn og selje (Direktoratet for naturforvaltning 1997). Småbregneskog er den vanligste vegetasjonstypen. I tillegg finnes litt høgstaudekog, storbregneskog og rik sumpskog. Lavfloraen er ikke spesiell rik, men enkelte interessante arter er funnet. Trådrag – *Ramalina thrausta* (V) forekommer sparsomt. Lungenever – *Lobaria pulmonaria*, skrubbenever – *L. scrobiculata* og vrengearter - *Nephroma* spp. er ganske vanlige, mens kystårenever – *Peltigera collina* finnes mer sparsomt. Artene opptre i første rekke på gran, men finnes også på mange løvtrær. Området er påvirket av eldre plukkhogster.

I følge Direktoratet for naturforvaltning (1997) er lokaliteten en typisk liten restlokalitet i et ellers hardt hogd landskap. Tidligere har det her sannsynligvis vært en typisk kystgranskog. Flere inngrep i nyere tid har redusert områdets naturverdi. Den sårbare arten trådrag gir verdi A, men da lokaliteten er liten og arten forekommer sparsomt har vi valgt å redusere verdien noe til verdi B.

30 Gartlandselva, midtre del

Skog: Kystgranskog (F11)

Verdi: A

Areal: 92,6 daa

Dato: 18.08.1994

Litteratur: Direktoratet for naturforvaltning (1997), Storaunet et al. (1998)

Lokaliteten som ble registret i forbindelse med verneplan for barskog (Direktoratet for naturforvaltning 1997), ligger langs Gartlandselva, like nord for lokalitet 27, bare adskilt av noe ungskog og hogtflater. Området ble ikke befart i denne undersøkelsen og beskrivelsen nedenfor og avgrensinga er basert på verneplanregistreringene. Status for skogen i lokaliteten er følgelig heller ikke vurdert.

Granskog dominerer, i tillegg er det litt gråor og bjørk, samt sparsomt med rogn og selje. Lokaliteten avgrenses av ungskog på alle kanter. Skogen var i aldersfase, men mangler kontinuitet i dødt trecirke. Den virket påvirket av eldre plukkhogster. Bilveien til Høylandet krysser lokaliteten. Vanligste vegetasjonstype er småbregneskog. Ellers er det noe rik sumpskog og litt storbregne- og høgstaudeskog. Lavfloraen er ikke spesiell artsrik, men lokalt er det bra forekomster med arter knyttet til lungeneversamfunnet. Granfiltlav - *Fuscopannaria ahlneri* (E) ble antakelig funnet i lokaliteten for noen år siden, men ble ikke påvist under registreringene. Miljøet burde være godt egnet for arten. Ellers er trådragg – *Ramalina thrausta* (V) vanlig og opptrer til dels ganske rikelig. Det samme gjelder lungenever – *Lobaria pulmonaria*, skrubbenever - *L. scrobiculata* og vrengearter - *Nephroma* spp., mens gullprikklav – *Pseudocyphellaria crocata* (V) ble funnet på 5-10 trær og kystårenever – *Peltigera collina* ganske sparsomt. Artene forekommer i første rekke på gran.

Dette er en ganske stor og godt utviklet restlokalitet med kystgranskog. Det er til dels gode forekomster av interessante og truede lavararter og lokaliteten er et meget verdifullt område for kystgranskog med tilhørende artsmangfold. Gartlandsdalen regnes som et av de viktigste dalførene for kystgranskog i Namdalen. Kystgranskogen langs nedre deler av Gartlandselva var i følge Direktoratet for naturforvaltning (1997) tidligere klart mer verdifull, men omfattende hogst vinteren 1994/1995 har medført at området som helhet har fått reduserte naturverdier. Dette har medført at gjenværende skog har fått økt verdi som leveområde for arter knyttet til kystgranskog.

31 Trangen

Skog: Kystgranskog (F11)

Verdi: B

Areal: 24,5 daa

Dato: 19.07.1994

Litteratur: Direktoratet for naturforvaltning (1997)

Lokaliteten ligger langs sørsida av Sanddøla ved brua ved Trangen. Klemte mellom elva, den bratte lisida og dyrka mark ble det her registrert en liten gammelskogsrest i forbindelse med verneplan for granskog. Området ble ikke befart i denne undersøkelsen og beskrivelsen nedenfor er basert på verneplanregistreringene (Direktoratet for naturforvaltning 1997). Status for skogen i lokaliteten er følgelig heller ikke vurdert. Gran var dominerende treslag. Ellers er det bare sparsomt med rogn. Området ligger mellom 140 og 150 m o.h. Enkelte ferske læger ble funnet, og kontinuitet i dødt trevirke mangler. Skogen er gjennomgående i aldersfase. Storbregneskog er dominerende vegetasjonstype. I tillegg er det litt høgstaudeskog.

Lavfloraen er ganske fattig, men enkelte fuktighetskrevende arter finnes. Av størst interesse er trådrag – *Ramalina thrausta* (V) som ble funnet sparsomt på 4-5 grantrær. Også lungenever – *Lobaria pulmonaria*, skrubbenever – *L. scrobiculata* og vrengearter - *Nephroma* spp. forekommer sparsomt, hovedsakelig på rogn, men førstnevnte vokser også på to grantrær. Skogen virker jevnt påvirket av eldre plukkhogster. I tillegg skjærer en skogsbilveg gjennom lokaliteten. Dette er en liten restlokalitet i et ellers svært hardt hogd dalføre. Lokaliteten har lokal verdi som resthabitat for fuktighetskrevende arter, spesielt den truede arten trådrag. Forekomst av denne arten tilsier verdi A, men da lokaliteten er liten og arten forekommer sparsomt har vi valgt å redusere verdien noe til verdi viktig.

32 Sanddøla ved Mortenslund

Skog: Kystgranskog (F11)

Verdi: A

Areal: 842 daa

Dato: 19.07.1994

Litteratur: Direktoratet for naturforvaltning (1997)

Beskrivelsen nedenfor er basert på Direktoratet for naturforvaltning (1997). Lokaliteten ligger i ei bratt sørhelling på nordsida av Sanddøla. Den strekker seg fra litt vest for Berg og 4-5 kilometer østover dalen til Berglia naturreservat (lokalitet 70). Området ble undersøkt i forbindelse med verneplan for barskog (Direktoratet for naturforvaltning 1997) og inneholder en svært spesiell utforming av kystgranskog. Treslagssammensetningen varierer en god del. Lange strekninger er grandominert, men det er også partier med stort løvinnslag, i tillegg til mer eller mindre reine almelier. Av andre løvtrær var bjørk vanligst, men det var også ganske mye rogn, gråor og selje. Skogen er hovedsakelig i aldersfase. Det er lokalt bra med læger i ulike nedbrytingsfaser og dimensjoner. Kontinuitet i dødt trevirke antas å være enten middels eller lav. Høgstaudeskog er vanligste vegetasjonstype i de befarte partiene. I tillegg er det en del gråor-almeskog og litt storbregneskog og lågurtskog. Der er også innslag av kantsamfunn og bergknaussamfunn.

Området karakteriseres som en variert og artsrik skog, både med hensyn til lav og karplanter. Spesielt interessant er forekomsten av fossenever – *Lobaria hallii* (V), som her opptrådte spredt på alm, et svært uvanlig substrat for arten. Fossenever ble funnet flere steder i lia og har her antagelig sin rikeste lokalitet sør for Troms. Ellers finnes både lungenever – *Lobaria pulmonaria*, skrubbenever – *L. scrobiculata* og vrengearter - *Nephroma* spp. tallrikt, mens vanlig blåfiltlav – *Degelia plumbea*, kystårenever – *Peltigera collina* og sølvnever – *Lobaria amplissima* er ganske vanlige. Puteglye – *Collema fasciculare* er mer sparsom og grynfiltlav - *Pannaria conoplea* ble bare funnet på ei selje. Flere arter knappenålslav forekommer. Langnål – *Chaenotheca gracillima* ble funnet på en granstubbe, rustdoggnål – *Sclerophora coniophaea* også på en granstubbe, bleikdoggnål – *Sclerophora nivea* på flere gamle almer og blådoggnål – *Sclerophora farinacea* på et par almer ved Mortenslund. For bleikdoggnål er dette ny nordgrense i Norge, og blådoggnål er tidligere bare funnet nord til Møre og Romsdal. Av andre skorpelav forekommer *Gyalecta ulmi* sparsomt på alm. Karplantefloraen viser at området både har et relativt varmt klima og en kalkrik berggrunn. Av registrerte arter kan nevnes bergfrue – *Saxifraga cotyledon*, rødsildre – *Saxifraga oppositifolia*, tysbast – *Daphne mezereum*, storklokke – *Campanula latifolia*, junkerbregne – *Polystichum braunii*, springfrø – *Impatiens noli-tangere*, taggbregne – *Polystichum lonchitis*, humle – *Humulus lupulus*, vanlig trollurt – *Circaea alpina*, gulsildre – *Saxifraga aizoides* og hundekveke – *Elymus caninus*. Eller ble det funnet spor etter bever langs elva.

Området ble ikke besøkt i denne undersøkelsen og er avgrenset etter kart i verneplanarbeidene. Det kan godt være partier med verdifull skog lenger vestover (jf . Direktoratet for naturforvaltning 1997). Status og eventuell grensejustering er følgelig ikke foretatt og beskrivelsen over er basert på verneplanene. Lokalteten er klassifisert som kystgranskog, selv om skogen er variert og inneholder flere naturtyper, blant annet almeskog, trolig også kalkskog. Mer detaljerte undersøkelser trengs for å avgrense eller estimere arealdekning av de ulike naturtypene. 682 daa av lokaliteten ligger innenfor verneområdet, Øvre-Sanddøldal naturreservat.

33 Helmersetran

Skog: Kystgranskog (F11)

Verdi: A

Areal: 28,6 daa

Dato: 29.07.1993

Litteratur: Direktoratet for naturforvaltning (1997), Storaunet et al. (1998)

Lokaliteten ligger langs øvre deler av Gartlandselva, like sørøst for den nedlagte Helmersetran. Området ble ikke befart i denne undersøkelsen og beskrivelsen nedenfor er basert på verneplanregistreringene. Status for skogen i lokaliteten og eventuelle behov for grensejusteringer er følgelig heller ikke vurdert. Langs et rolig, meanderende parti av elva står det her igjen en del naturskog med gran og litt løvtreinnslag. Lokaliteten er påvirket av eldre plukkhogster, skogen er trolig i aldersfase. Området ligger ca 90 m o.h. Det inneholder både små myrflækker, rik sumpskog og fastmarksvegetasjon av ulike typer.

Det er registrert en artsrik lavflora i lokaliteten med forekomster av flere interessante arter. Av størst interesse er fossenever – *Lobaria hallii*, som ble funnet med ett eksemplar på ei gran. Ellers forekommer både gullprikklav – *Pseudocyphellaria crocata* (V) og trådragg – *Ramalina thrausta* (V) sparsomt på flere trær, mens lungenever – *Lobaria pulmonaria* og skrubbenever - *L. scrobiculata* er vanlige. Artene er i første rekke funnet på gran. Av knappenålslav ble langnål - *Chaenotheca gracillima* funnet på 4-5 trær og kvithodenål – *Cybebe gracilenta* på ett tre.

Dette er en liten, men ganske artsrik og godt utviklet kystgranskog. Området utgjør en verdifull restlokalitet for skogtypen i det som har vært og kanskje enda er det viktigste dalføret for kystgranskog i Namdalen. Av spesiell verdi er forekomsten av den sjeldne og truede arten fossenever – *Lobaria hallii* (V), som sammen med øvrig artsinventar og godt utviklet kystgranskog gir klar A-verdi.

34 Fiskemfoss

Skog: Kystgranskog (F11)

Verdi: A

Areal: 333,5 daa

Dato: 31.07.1993

Litteratur: Direktoratet for naturforvaltning (1997), Gaarder et al. (2005)

Lokaliteten ligger på østsida av Namsen, rett ovenfor Fiskemfossen. Området ble ikke befart i denne undersøkelsen og beskrivelsen nedenfor er basert på Direktoratet for naturforvaltning (1997). Status for skogen i lokaliteten og eventuelle behov for grensejusteringer er følgelig heller ikke vurdert i denne undersøkelsen. Det presiseres også i verneplanrapporten at avgrensing og områdeomtale er noe ufullstendig.

I lokaliteten står her igjen en del granskog i et par dype raviner. I tillegg er det innslag av noe løvtrær, blant annet gråor. Ravinene ligger ned mot ca 30 m o.h. mot elva, mens terrassene ligger på rundt 110 m o.h. Lokaliteten avgrenses hovedsakelig mot hogstflater og unge granplantinger. Det ble funnet en del læger i skogen, men kontinuiteten i dødt trevirke er trolig lav. Skogen er hovedsakelig i alderfase, men det er også innslag av oppløsningsfase, samt litt yngre skog nær Fiskemfoss.

Lavfloraen er til dels ganske rik. Av størst interesse er fossenever – *Lobaria hallii* (V) som ble funnet med en del eksemplarer på to grantrær nær fossen. I tillegg ble gullprikklav – *Pseudocyphellaria crocata* (V) funnet sparsomt, mens sølvnever – *Lobaria amplissima* ble påvist med ett eksemplar på ei gran. Både trådragg – *Ramalina thrausta* (V), lungenever – *Lobaria pulmonaria* og skrubbenever – *L. scrobiculata* er ganske vanlige. Av knappenåslav forekommer langnål - *Chaenotheca gracillima* spredt.

Lokaliteten utgjør et relativt stort restareal med kystgranskog langs Namsen. Området har forekomst av flere truede arter, der spesielt den sjeldne fossenever – *Lobaria hallii* (V) har stor interesse. Det er derfor en meget verdifull restlokalitet for kystgranskog i regionen, og et viktig leveområde for fuktighetskrevede arter knyttet til slik skog. Områdets verdi har blitt noe redusert som følge av den harde hogsten på nærliggende arealer, spesielt skogen på nordsiden av Stormoen.

Nylig ble det foretatt en ny registrering i lokaliteten. Dette er nærmere beskrevet i Gaarder et al. (2005). Arealet med boreal regnskog er noe redusert på grunn av hogst og tidligere unøyaktige registreringer. Tidligere registrerte arter synes å ha gått noe tilbake, men flere nye og interessante arter ble også påvist. Dette har samlet sett styrket lokalitetens verdi, som følgelig har en klar A-verdi.

35 Solem

Skog: Kystgranskog (F11)

Verdi: A

Areal: 450 daa

Dato: 18.07.1994

Litteratur: Direktoratet for naturforvaltning (1997, 1998), Storaunet et al. (1998)

Lokaliteten ligger sørøst for E6 ved Myran i et stort og delvis intakt ravinesystem. Det ble undersøkt i forbindelse med verneplan for barskog (Direktoratet for naturforvaltning 1997, 1998) og beskrivelse og vurderinger nedenfor er hentet derfra. Lokaliteten er verna som naturreservat og avgrensingen følger vernegrensa. Tilgrensende skog er heller ikke vurdert i denne undersøkelsen.

Kvernbekken renner gjennom lokaliteten og danner hovedravina, mens mindre sideraviner med småbekker drenerer ut flere steder langs hovedravina. Vegetasjonsmessig dominerer småbregnegranskog i området, men det er også innslag av blåbærgranskog på ryggene mellom småravinene. I botn av ravinene er det innslag av storbregneskog, høgstaudeskog, fattig og rik sumpskog. En del gråor vokser på de fuktigste stedene, og det er også noe grov bjørk i lokaliteten, som strekker seg fra omtrent 90 m o.h. opp mot 120 m o.h. Skogen er for det meste i aldersfase, lokalt finnes også skog i oppløsningsfase. En del læger finnes, det aller meste i ferske nedbrytingsstadier, og kontinuiteten i dødt trevirke er vurdert som lav. Høgstubber er sjeldne, og bergvegger mangler. Skogen i ravinene er relativt glissen, og bærer preg av sein og dårlig vekst. Det er god sjiktning i skogen.

Den tidligere antatt utrydda trønderlaven – *Erioderma pedicellatum* (E) er funnet i lokaliteten. Funnet ble gjort på ei gran og følgearter var lungenever – *Lobaria pulmonaria*, skrubbenever – *L. scrobiculata* og vrengearter - *Nephroma* spp. Den sjeldne granfylltaven – *Fuscopannaria ahlneri* (E) ble påvist på i alt 6 trær, totalt over 20 thalli, og dette en av de rikeste lokalitetene som er kjent for arten i Europa. Ellers ble det gjort sparsomme funn av gullprikklav – *Pseudocyphellaria crocata* (V) og trådrag – *Ramalina thrausta* (V). Lungenever – *Lobaria pulmonaria*, skrubbenever – *L. scrobiculata*, skrukkelav – *Platismatia norvegica*, kystårenever – *Perltigera collina*, og vrengearter – *Nephroma* spp. er vanlige. Randkvistlav – *Hypogymnia vittata* ble funnet sparsomt. Skorpelavene langnål - *Chaenotheca gracillima* og kystdoggnål – *Sclerophora peronella* ble påvist i lokaliteten i 1993. For øvrig ble duftlærsopp - og granstokk-kjuka – *Phellinus chrysoloma* funnet på høgstubber av gran.

Lokaliteten har klart internasjonal naturverdi. Dette er en av ytterst få kjente lokaliteter for trønderlav – *Erioderma pedicellatum* (V) i Europa. Individet vokser bare 50-60 meter fra ei relativt fersk hogstflate på andre siden av ravina, og kan derfor være utsatt for uttørringseffekter på grunn av dette. Derfor vil det være viktig å få svært gode randsoner også inn i det som i dag er hogstflater. Dette for på sikt å kunne redde arten ved hjelp av gode buffersoner. Mer enn 20 thallus av den sjeldne granfylltaven – *Fuscopannaria ahlneri* (E) ble påvist, og også denne forekomsten har internasjonal verdi.

36 Solemsmoen

Skog: Kystgranskog (F11)

Verdi: A

Areal: 491 daa

Dato: 18.07.1994

Litteratur: Direktoratet for naturforvaltning (1997, 1998), Storaunet et al. (1998)

Lokaliteten består av to nærliggende områder som ble registrert i forbindelse med verneplan for barskog (Direktoratet for naturforvaltning 1997, 1998) og skogen mellom dem. Beskrivelser og vurderinger nedenfor er basert på verneplanene og grensejusteringer er ikke vurdert utover at en smal sone med barskog mellom de opprinnelige lokalitetene er tatt med for å binde lokalitetene sammen. For utfyllende beskrivelser, se Direktoratet for naturforvaltning (1997).

Østre del av lokaliteten ligger langs Litlelva i et typisk ravinelandskap, der småraviner ender ut i Litlelva. Ravinene er relativt grunne. Likevel gir elva og sumppartiene, samt den intakte skogen, svært gunstige fuktighetsforhold i skogen. Den vestre delen av lokaliteten tilhører et stort ravinesystem i tilknytning til Kvernbekken og ligner mye på lokalitet 35, som ligger i det samme ravinesystemet. Hele området ligger stort sett mellom 95 og 125 m o.h. Vegetasjonsmessig er området dominert av småbregnegranskog og storbregnegranskog, men det er også partier med blåbærgranskog, høgstaudekog og sumpskog.

Skogen er stort sett i aldersfase, men lokalt finnes partier nærmere oppløsningsfase. Området er variert. Det finnes en del læger, men eldre nedbrytingsstadier er sjeldne. Kontinuiteten i dødt trevirke er vurdert til å være lav og høgstubber er fåtallige i lokaliteten. Det er noe innslag av grov gråor og bjørk, særlig langs bekken i Solemsmodalen og langs hovedvassdraget. Også langs en smalere bekk finnes noe løvinnslag. Det er få spor av eldre hogst i lokaliteten, men spredte spor etter plukkhogst finnes. Det finnes også småflekker med relativt ung kulturskog og en traktorvei går gjennom deler av lokaliteten.

Den sjeldne arten granfjelllav – *Fuscopannaria ahlneri* (E) ble funnet både i vestre og østre del av lokaliteten, totalt med 31 eksemplarer, og arten ser ut til å ha tilnærma optimale forhold i dette området. De aller fleste funnene ble gjort i sørøstre deler av lokaliteten, ofte på små (2-5 meter høge), undertrykte og seintvoksende grantrær. Ofte er habitatet relativt lysåpent samtidig som de oftest har eksposisjon mot nord. Av andre arter ble gullprikklav – *Pseudocyphellaria crocata* (V) og trådrag – *Ramalina thrausta* (V) funnet i sparsomme mengder. Lungenever – *Lobaria pulmonaria*, skrubbenever – *L. scrobiculata*, skrukkelav – *Platismatia norvegica* og vrengearter - *Nephroma* spp. er vanlige. Det er en del hakkemerker etter tretåspett - *Picooides tridactylus* i lokaliteten, og det ble påvist granstokk-kjuka – *Phellinus chrysoloma* på en høgstubbe. Det var også ei bebodd beverhytte i Litlelva.

Den store forekomsten av granfjelllav – *Fuscopannaria ahlneri* (E) er svært spesiell. Sammen med den nærliggende lokaliteten, Solem, er dette en av de 4-5 rikeste forekomstene av arten som er kjent i Norge. Sammen med forekomster av gullprikklav – *Pseudocyphellaria crocata* (V) og trådrag – *Ramalina thrausta* (V) og rike forekomster av de mer vanlige artene knyttet til lungenever-samfunnet, er dette sammen med den nærliggende lokaliteten Solem (lokalitet 35), vurdert som en av de aller mest verdifulle kystgranskogene som er tilbake i Norge.

37 Breidbekken

Skog: Kystgranskog (F11)

Verdi: B

Areal: 25,4 daa

Dato: 19.07.1994

Litteratur: Direktoratet for naturforvaltning (1997)

Lokaliteten ligger langs Breidbekken like sørøst for E6, ved Aunfoss kraftverk. Området ble ikke befart i denne undersøkelsen og beskrivelsen nedenfor er basert på Direktoratet for naturforvaltning (1997). Status for skogen i lokaliteten og eventuelle behov for grensejusteringer er følgelig heller ikke vurdert.

Området ligger mellom 110 og 125 m o.h. Det avgrenses i nord og øst av hogstflater, mens ung kulturskog og andre skogtyper avgrenser resten av lokaliteten. Dominerende vegetasjon er småbregneskog, men i partier finnes også høgstaudekog og noe sumpskog. En del grov gråor finnes langs den 2 meter breie bekken. Skogen er hovedsakelig i alderfase, men lokalt finnes skog nærmere oppløsningsfase. Enkelte ferske læger finnes, men området mangler kontinuitet i dødt trevirke. Høgstubber er sjeldne.

Lokaliteten er ikke av de høyest verdsatte, men gullprikklav – *Pseudocyphellaria crocata* (V) og trådrag – *Ramalina thrausta* (V) ble funnet her i 1993 i sparsomme mengder. Seinere hogst kan ha utryddet artene. Noe lungenever – *Lobaria pulmonaria*, skrubbenever – *L. scrobiculata* og vrengearter ble funnet, hovedsakelig på løvtrær. Andre spesielle arter ble ikke funnet. Lokaliteten er sterk påvirket. Randsoner langs bekken har likevel fortsatt lokal verdi, og mulighetene er til stede for at truede, fuktighetskrevede arter fortsatt forekommer eller kan etableres seinere. Lokaliteten gis foreløpig bare verdi viktig selv om både trådrag og gullprikklav er registrert, fordi forekomstene er sparsomme (mulig utryddet) og lokaliteten relativt liten og sterkt påvirket.

38 Overmoen

Skog: Kystgranskog (F11)

Verdi: B

Areal: 8,1 daa

Dato: 19.07.1994

Litteratur: Direktoratet for naturforvaltning (1997)

Beskrivelsen nedenfor stammer fra Direktoratet for naturforvaltning (1997). Lokaliteten ligger mellom Overmoen og Solem i øvre deler av det store og uthogde ravinesystemet. Området ligger mellom 105 til 115 m o.h. Det avgrenses hovedsakelig av hogstflater, men i sørøst grenser lokaliteten mot dyrka mark. Vegetasjonsmessig er området dominert av småbregneskog og blåbærgranskog. Det fins partier med høgstaudeskog og sumpskog. Spredte innslag av gråor fins i de fuktigere partiene, men bekker mangler i området. Få læger fins og det mangler kontinuitet i dødt trevirke. Høgstubber er svært sjeldne, og det fins ikke bergvegger i lokaliteten. Området er påvirket av eldre plukkhogster.

Lokaliteten er marginal, men det ble det funnet trådragg – *Ramalina thrausta* (V) i sparsomme mengder. Av andre arter ble lungenever – *Lobaria pulmonaria*, skrubbenever – *L.scrobiculata*, skrukkelav – *Platismatia norvegica* og vrengearter påvist i sparsomme mengder på gran. Artene var litt vanligere på gråor. Lokaliteten er sterkt påvirket og bare mindre raviner har lokal interesse som nøkkelbiotop for arter knyttet til gammel, fuktig naturskog. Lokaliteten gis verdi viktig selv om trådragg er registrert, fordi forekomstene er sparsomme og lokaliteten relativt liten og sterkt påvirket.

39 Leksåsbakkan

Kultulandskap: Naturbeitemark (D04)

Verdi: C

Areal: 26 daa

Dato: 15.08.2004

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Lokaliteten består av et beiteområde som fortsatt er i hevd i et bratt sørvendt ravinelandskap på nordsida av Namsen ved Grong sentrum (figur 11). Området er ganske hardt beitet av storfe. Vegetasjonen er dominert av frisk fattigeng med vanlige og lite kravfulle arter. Det ble registrert mye prestekrage – *Leucanthemum vulgare*, foruten arter som ryllik – *Achillea millefolium*, engkvein – *Agrostis capillaris*, jonsokkoll – *Ajuga pyramidalis*, gulaks – *Anthoxanthum odoratum*, harerug – *Bistorta vivipara*, følblom – *Leontodon autumnalis*, tiriltunge – *Lotus corniculatus* og blåkoll – *Prunella vulgaris*. Vegetasjonen har også et tydelig innslag av nitrofile arter. I beiteområdet er det også noen trekker og småteiger med gråor og rogn. Mange beitemarker i ravineområder i Grong preges av gjengroing, og gjenværende områder i god hevd anses derfor som lokalt viktige.

Figur 11. Beitemark i raviner ved Leksåsbakkan. Foto: Gunhild Rønning.

Figur 12. Almeskog i Medjåura. Foto: Gunhild Rønning.

41 Bruengberga

Skog: Rik edelløvskog (F01)

Verdi: B

Areal: 59,7 daa

Dato: 15.08.2004

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Litteratur: Holten (1978).

Området består av almeskog i sør- og vestvendte berg og rasmarker med ustabil, tørr til frisk næringsrik mark. Det er spredt med alm, rogn og selje i rasmarka. Foruten alm – *Ulmus glabra* ble det også registrert andre krevende arter som trollbær – *Actaea spicata*, trollurt – *Circaea alpina*, hundekveke – *Elymus caninus*, lodneperikum – *Hypericum hirsutum*, vårerteknapp – *Lathyrus vernus*, myskegras – *Milium effusum*, maurarve – *Moehringia trinervia*, kranskonvall – *Polygonatum verticillatum*, brunrot – *Scrophularia nodosa*, skogsvinerot – *Stachys sylvatica* og krattfiol – *Viola mirabilis*. På alm ble det funnet vanlig blåfiltlav - *Degelia plumbea*, lungenever - *Lobaria pulmonaria*, kystvrenge - *Nephroma laevigatum*, lodnevrenge - *N. resupinatum* og stiftfiltlav - *Parmeliella triptophylla*, og mosene krypsilkemose - *Homalothecium sericeum* og gulband - *Metzgeria furcata*. Holten (1978) nevner også blåveis – *Hepatica nobilis* som ble registrert på en ekskursjon Botanisk forening hadde i 1950.

42 Aurstadberga

Skog: Rik edelløvskog (F01)

Verdi: B

Areal: 24,6 daa

Dato: 08.15.2004

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Litteratur: Holten (1978)

Vest for Aurstadklumpen på gensa mot Høylandet ligger et området med sørvestvendte berg og rasmarker i underkant av bergene. Det er en god del alm – *Ulmus glabra* i øvre kant av ura. Lokaliteten er ikke oppsøkt i felt, men almeskogen ble konstatert intakt ut fra en avstandsvurdering. Lokaliteten nevnes også av Holten (1978).

43 Gløshaugen

Kulturlandskap: Naturbeitemark (D04)

Verdi: B

Areal: 29,5 daa

Dato: 15.08.2004

UTM: UM 754, 593 (W)

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Litteratur: Nilsen (1996)

Lokaliteten ligger ved Gløshaugen kirke og inneholder godt bevarte beiteområder i et bratt sørvendt ravinlandskap. Området ble undersøkt i forbindelse med den nasjonale registreringa av verdifulle kulturlandskap, hvor det ble vurdert å ha stor verdi (Nilsen 1996). Den bratte skråningen sør for kirka er godt beita, og her er det lite gjødsla. Lokaliteten var fortsatt i god hevd ved besøk i 2004. Vegetasjonen domineres av frisk fattigeng og stedvis av friskere næringsrik eng. Den mest interessante arten som nevnes av Nilsen (1996) er marinøkkel – *Botrychium lunaria*. Ut over dette ble kun vanlig forekommende engarter notert, som ryllik –

Achillea millefolium, engkvein – *Agrostis capillaris*, gulaks – *Anthoxanthum odoratum*, harerug – *Bistorta vivipara*, blåkklokke – *Campanula rotundifolia*, hårsveve – *Hieracium pilosella*, prestekrage – *Leucanthemum vulgare*, tiriltunge – *Lotus corniculatus* og legeveronika – *Veronica officinalis*.

44 Utløpet av Geita

Skog: Gråor-heggeskog (F05)

Verdi: B

Areal: 14,7 daa

Dato: 17.08.2004

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Dette er et lite flommarksløp på sørsiden av Namsen der Miganbekken renner ut. Gråor av til dels store dimensjoner inngår, og det finnes også noe alm – *Ulmus glabra*. I feltsjiktet finnes rik flora med flere regionalt interessante arter. Her nevnes tyrihjelms – *Aconitum septentrionale*, kvitveis – *Anemone nemorosa*, gulveis – *Anemone ranunculoides*, maigull – *Chrysosplenium alternifolium*, hundekveke – *Elymus caninus*, mjødukt – *Filipendula ulmaria*, gullstjerne – *Gagea lutea*, skogstorkenebb – *Geranium sylvaticum*, strutseveng – *Matteuccia struthiopteris*, firblad – *Paris quadrifolia*, vårkål – *Ranunculus ficaria*, villrips – *Ribes spicatum*, skogsivaks – *Scirpus sylvaticus*, skogsvinerot – *Stachys sylvatica*, skogstjerneblom – *Stellaria nemorum* og gul frøstjerne – *Thalictrum flavum*. Lungenever – *Lobaria pulmonaria* og litt skrubbenever – *L. scrobiculata* ble registrert på lauvtrær. Selv om lokaliteten er liten og noe påvirket gir forekomst av kravfulle arter, alm og stor gråor grunnlag for verdien viktig.

45 Seem vestre

Kulturlandskap: Store gamle trær (D12)

Verdi: C

Areal: 4,8 daa

Dato: 17.08.2004

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Lokaliteten ligger ved veien ned til en tilrettelagt fiskeplass ved Namsen, og består av flere store gamle ospetrær med grov barkstruktur og rikbarksarter med moser og lav. Foruten en god del lungenever – *Lobaria pulmonaria* ble det blant annet registrert ospeblæreglye – *Collema subnigrescens*, skåldogglav – *Physconia distorta*, barkragg – *Ramalina farinacea* og messinglav – *Xanthoria parietina*.

46 Finndalmyra

Myr: Intakt lavlandsmyr (A01)

Verdi: B

Areal: 153,6 daa

Dato: 17.08.2004

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Dette er ei stor flatmyr med ombrotrofe partier. Småvokst furu vokser spredt. Fattig myrvegetasjon dominerer. Foruten mye bjønnskjegg – *Trichophorum cespitosum* finnes kvitlyng – *Andromeda polifolia*, dvergbjørk – *Betula nana*, sveltstarr – *Carex pauciflora*, smalsoldogg – *Drosera anglica*, rundsoldogg – *D. rotundifolia*, torvull – *Eriophorum vaginatum*, bukkeblad – *Menyanthes trifoliata*, blåtopp – *Molinia caerulea*, pors – *Myrica*

gale, *rome* – *Narthecium ossifragum*, tettegras – *Pinguicula vulgaris*, kvitmyrak – *Rhynchospora alba*, molte – *Rubus chamaemorus* og litt dvergjamne – *Selaginella selaginoides*. Østre del av myra grenser til Håkåstjønna (lokalitet 6), hvor det er registrert interessant fauna. Et grøfta parti i vestre del av myra er utelatt av lokaliteten, ellers er myra lite berørt av grøfting og andre inngrep.

47 Engan

Kulturlandskap: Småbiotoper (D11)

Verdi: C

Areal: 7 daa

Dato: 08.05.2004

Observatør: Gunhild Rønning.

Lokaliteten består av store lauvtrær langs eiendomsgrense ved Engan. Gjengroende beite og dyrka mark grenser til lokaliteten i vest og nord, yngre gråorskog i øst. Dvergspekk ble observert i området, men lokaliteten har kun lav lokal verdi.

48 Føynem

Kulturlandskap: Naturbeitemark (D04)

Verdi: C

Areal: 51,7 daa

Dato: 17.08.2004

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Litteratur: Nilsen (1996)

Dette er en middels artsrik beitemark i bratt ravine nord for gården Føynem. Området ble undersøkt i forbindelse med nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap (Nilsen 1996). Da var engene nylig rydda og beita av storfe og sau og det var satt inn store ressurser på å gjenskape det opprinnelige kulturlandskapet rundt gården. Området preges i dag av hardt beite med hest. Vegetasjonen er snauvokst og utgjøres vesentlig av frisk fattigeng med innslag av næringskrevende arter. Vanlige engarter som ryllik – *Achillea millefolium*, sølvbunke – *Deschampsia cespitosa*, engsoleie – *Ranunculus acris* og kvitkløver – *Trifolium repens* karakteriserer nå beiteene. Prestekrage – *Leucanthemum vulgare* og tveskjeggveronika – *Veronica chamaedrys* ble også registrert. Området ble i 1996 avgrenset med en tanke om at større verdier for det biologiske mangfoldet i kulturlandskapet ville utvikles over tid, men så langt ser ikke det ut til å være tilfelle. Området har følgelig kun lokal verdi.

49 Bertnem

Ferskvann/våtmark: Kroksjøer, flomdammer og meanderende elveparti (E03)

Verdi: A

Areal: 31,5 daa

Dato: 08.05.2004

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Dette er en mindre lokalitet med gråor-heggeskog av flommarkstype. Lokaliteten er påvirket av hogst og traktorspor og har relativt lav lokal verdi. Den fortsetter imidlertid inn i Overhalla kommune, hvor det ble funnet en større forekomst med gulveis – *Anemone ranunculoides*. Området må derfor vurderes i sammenheng med denne lokaliteten og på bakgrunn av registreringene i Overhalla er lokaliteten gitt verdi svært viktig.

50 Brauta

Skog: Gråor-heggeskog (F05)

Verdi: C

Areal: 35,5 daa

Dato: 08.05.2004

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

I en bratt sørskråning mellom Brauta og hovedveien er det et parti med gråor-heggeskog. En del gran inngår også sammen med noe hegg og rogn. En relativt stor forekomst med gulveis – *Anemone ranunculoides* ble registrert, ellers mye mjødukt – *Filipendula ulmaria* og kvitveis – *Anemone nemorosa*.

51 Finnbuvatnet sørøst 1

Skog: Kalkskog (F03)

Verdi: A

Areal: 20,4 daa

Dato: 14.08.2004

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Nord for veien til Berg ligger et område dominert av basekrevende vegetasjon i slak sørvendt lise. En god del rikmyrsvegetasjon og rik sumpskog inngår også i søkk og grunne forsenkninger og på andre forsumpa steder langs bekkekanter og lignende steder. Fattigere skogtyper finnes inniblant på småkoller og skrinnere steder. Skogen er gjennomgående hogstpåvirket. En del eldre gran inngår, men også, ung granskog og småvokst bjørk finnes. Stedvis kan det se ut som vegetasjonen bærer preg av tidligere beitepåvirkning. Kravfull flora er godt representert i området, med flere til dels sjeldne og interessante arter. Her nevnes kvitveis – *Anemone nemorosa*, fingerstarr – *Carex digitata*, gulstarr – *C. flava*, liljekonvall – *Convallaria majalis*, mjødukt – *Filipendula ulmaria*, skogstorknebb – *Geranium sylvaticum*, stortveblad – *Listera ovata*, maiblom – *Maianthemum bifolium*, firblad – *Paris quadrifolia*, teiebær – *Rubus saxatilis* og skogfiol – *Viola riviniana*. På nordsiden av kollen er det moserike berg og en skrent som grenser mot høgstaueskog med tyrihjelms – *Aconitum septentrionale*. Her vokser det blant annet fjell-lok – *Cystopteris montana*, brudespore – *Gymnadenia conopsea*, jåblom – *Parnassia palustris*, kranskonvall – *Polygonatum verticillatum* og dvergjamne – *Selaginella selaginoides*.

I den nordligste delen av lokaliteten er det et søkk med rikmyr og en sørskråning med kalkskog. I dette området er det stedvis svært mye stortveblad – *Listera ovata*. Ellers finnes svarttopp – *Bartsia alpina*, gulstarr – *Carex flava*, kornstarr – *C. panicea*, mjødukt – *Filipendula ulmaria*, blåtopp – *Molinia caerulea*, jåblom – *Parnassia palustris*, fjelltistel – *Saussurea alpina*, dvergjamne – *Selaginella selaginoides* og fjellfrøstjerne – *Thalictrum alpinum* i rikmyrsvegetasjon. Lokaliteten er klassifisert som kalkskog da denne typen dominerer.

52 Finnbuvatnet sørøst 2

Myr: Rikmyr (A05)

Verdi: B

Areal: 23 daa

Dato: 14.08.2004

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Lokaliteten omfatter rikmyrsvegetasjon langs en bekk i et søkk like nord for lokalitet 51. Også her er det en god del stortveblad – *Listera ovata* og andre krevende arter som svarttopp – *Bartsia alpina*, klubbstarr – *Carex buxbaumii*, tvebustarr – *C. dioica*, kornstarr – *C. panicea*, sumphaukskjegg – *Crepis paludosa*, engmarihand – *Dactylorhiza incarnata*, myrsnelle – *Equisetum palustre*, kvitmaure – *Galium boreale*, brudespore – *Gymnadenia conopsea*, jåblom – *Parnassia palustris*, kranskonvall – *Polygonatum verticillatum*, fjelltistel – *Saussurea alpina*, fjellfrøstjerne – *Thalictrum alpinum* og mosene piperensermose – *Paludella squarrosa* og rosetormose – *Sphagnum warnstorffii*. Vegetasjonen bærer stedvis preg av tidligere kulturpåvirkning.

53 Bergtjønna sørvest

Skog: Kalkskog (F03)

Verdi: B

Areal: 71 daa

Dato: 14.08.2004

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Området består av både kalkskog og rikmyr i ei sørvendt li sørvest for Bergtjønna. Gran og bjørk preger tresjiktet, men furu inngår også. Skogen er jevnt over hogstpåvirket og gammelskogskvaliteter mangler. Det er rik vegetasjon som utgjør områdets største kvaliteter. Stortveblad – *Listera ovata* forekommer spredt i hele lokaliteten og stedvis er det store forekomster. Av andre kravfulle arter som ble registrert nevnes svarttopp – *Bartsia alpina*, klubbstarr – *Carex buxbaumii*, hårstarr – *Carex capillaris*, tvebustarr – *Carex dioica*, gulstarr – *Carex flava*, sumphaukskjegg – *Crepis paludosa*, dvergjamne – *Selaginella selaginoides*, skogmarihand – *Dactylorhiza fuchsii*, engmarihand – *D. incarnata*, breiull – *Eriophorum latifolium*, myrsnelle – *Equisetum palustre*, brudespore – *Gymnadenia conopsea*, jåblom – *Parnassia palustris*, tettegras – *Pinguicula vulgaris*, fjelltistel – *Saussurea alpina*, bjønnbrodd – *Tofieldia pusilla*, fjellfrøstjerne – *Thalictrum alpinum*, sveltull – *Trichophorum alpinum* og mosene makkose – *Scorpidium scorpidioides* og piperensermose – *Paludella squarrosa*. De vestlige artene rome – *Narthecium ossifragum* og bjønnkam – *Blechnum spicant* finnes også i lokaliteten. I en sørvendt bergskrent ble de basekrevende artene putevrime – *Tortella tortuosa* og rødflangre – *Epipactis atrorubens* funnet. Området består både av kalkskog i blanding med rikmyr i glenner og småsøkk. Det er klassifisert som kalkskog da denne typen er den mest dominerende.

54 Vest for Ivermoen

Kulturlandskap: Artsrike veikanter (D03)

Verdi: C

Areal: 3 daa

Dato: 14.08.2004

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Lokaliteten ble avgrenset på grunn av en bestand med den regionalt sjeldne arten lodneperikum – *Hypericum hirsutum* mellom veien og Sanddøla. Utover dette ble kun vanlige arter som prestekrage – *Leucanthemum vulgare* og markjordbær – *Fragaria vesca* notert. Lokaliteten har kun lav lokal verdi.

55 Solberg

Ferskvann/våtmark: Større elveører (E04)

Verdi: C

Areal: 2 daa

Dato: 14.08.2004

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Lokaliteten inneholder en liten grusør i Sanddøla. Klåved – *Myricaria germanica* ble registrert.

57 Formomoan sør

Ferskvann/våtmark: Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti (E03)

Verdi: B

Areal: 15,3 daa

Dato: 17.08.2004

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Dette er ei evje langs Sanddøla nær broa ved Formofoss. Lokaliteten inneholder rik sump- og vannkantvegetasjon med flere kravfulle og regionalt sjeldne planter. Av arter som ble registrert nevnes smårørkvein – *Calamagrostis neglecta*, soleihov – *Caltha palustris*, bekkekarse – *Cardamine amara*, langstarr – *Carex elongata*, gulstarr – *C. flava*, flaskestarr – *C. rostrata*, mjødurt – *Filipendula ulmaria*, mannasøtgras – *Glyceria fluitans*, gulldusk – *Lysimachia thysiflora*, strutseveng – *Matteuccia struthiopteris*, krypsoleie – *Ranunculus repens*, evjesoleie – *Ranunculus reptans*, veikveronika – *Veronica scutellata* og gul frøstjerne – *Thalictrum flavum*.

58 Storholmen i Sanddøla

Ferskvann/våtmark: Større elveører (E04)

Verdi: C

Areal: 10 daa

Dato: 17.08.2004

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Lokaliteten består av nokså stor grusør i Sanddøla øst for Formofoss. Klåved – *Myricaria germanica* finnes spredt.

60 Fosslandnesa

Kulturlandskap: Store gamle trær (D12)

Verdi: C

Areal: 3,3 daa

Dato: 15.08.2004

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Lokaliteten inneholder tre store almetrær på tunet ved Fosslandsnesa.

62 Spennmyra

Myr: Intakt lavlandsmyr (A01)

Verdi: B

Areal: 408,7 daa

Dato: 15.08.2004

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Litteratur: Moen et al. (1983)

Lokaliteten er et kompleks av flere myrtyper som ligger på en terrasse 150 m o.h vest for Namsen et stykke nord for Grong sentrum. I kantene finnes sammenhengende ombrotrofe partier (kanthøgmyr), mens de sentrale deler har minerotrofe forsenkninger i veksling med tuer. Stagnerende forhold med mye erosjon preger myra. Av arter som ble funnet under kort befarings i 2004 nevnes kvitlyng – *Andromeda polifolia*, røsslyng – *Calluna vulgaris*, smalsoldogg – *Drosera anglica*, rome – *Narthecium ossifragum*, molte – *Rubus chamaemorus* og bjønnskjegg – *Trichophorum cespitosum*. Moen et al. (1983) nevner også kvitmyrak – *Rhynchospora alba*, bjørnetorvmose – *Sphagnum lindbergii* og fagertorvmose – *S. pulchrum* som finnes ombrotroft, og heigråmose – *Racomitrium lanuginosum* som dominerer tuene. På nordsida er det ei dyp grøft som i lang tid har tappet ut tjern og gjøler på den nordlige halvdel av myra. Små grøfter av mindre betydning finnes i kantene. I følge Moen et al. (1983) består myra av nokså vanlige typer. Avgrensning av lokaliteten følger markslag.

63 Åsberget

Skog: Rik edellauvskog (F01)

Verdi: B

Areal: 8 daa

Dato: 09.07.2004

Observatør: Gunhild Rønning.

Lokaliteten ligger mellom Elstadelva og Åstjønna i overkant av rasmark under sørvestvendte bergvegger. Dette er en liten almeforekomst, og foruten alm – *Ulmus glabra* vokser det mange varmekjære, sjeldne og kravfulle arter, som blant annet bakkemynte – *Acinos arvensis*, rundskolm – *Anthyllis vulneraria*, liljekonvall – *Convallaria majalis*, tysbast – *Daphne mezereum*, myske – *Galium odoratum*, lodneperikum – *Hypericum hirsutum*, vårerteknapp – *Lathyrus vernus*, hengeaks – *Melica nutans*, taggbregne – *Polystichum lonchitis*, skogsvinerot – *Stachys sylvatica*, skogvikke – *Vicia sylvatica*, krattfiol – *Viola mirabilis* og fjell-lodnebregne – *Woodsia alpina*. På moserik bergvegg er det rike forekomster med den basekrevende arten putevrimose – *Tortella tortuosa*.

64 Kviltøyra

Ferskvann/våtmark: Større elveører (E04)

Verdi: B

Areal: 21,6 daa

Dato: 16.08.2004

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Området består av ei stor sand- og grusør i Namsen vest for Gartland. Det er en ganske rik forekomst av klåved – *Myricaria germanica* på nordsiden av grusøra.

65 Moen

Ferskvann/våtmark: Større elveører (E04)

Verdi: C

Areal: 41,3 daa

Dato: 2004

Kilde: Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, miljøvernavdelinga.

Lokaliteten inneholder en grusør med spredt vegetasjon og pionerkratt med en del bjørk. Området ble kartlagt av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag i 2004.

68 Sandålegda

Fjell: Kalkrike områder i fjellet (C01)

Verdi: B

Areal: 4285 daa

Dato: 1979

Litteratur: Riseth (1980)

Et fire kvadratkilometer stort område på Geitfjellet ble vegetasjonskartlagt i 1979 etter et initiativ fra Grong kommune. Lokaliteten omfatter de rike vegetasjonsenhetene fra denne kartlegginga, og avgrensning er foretatt etter vegetasjonskartet. Mye av berggrunnen i området består av kalkrik skifer og kalkspatmarmor, og noe amfibolitt og grønnstein. Dette er berggrunn som gir grunnlag for rik vegetasjon. Av arter som ble registrert kan nevnes reinrose – *Dryas octopelata*, gulsildre – *Saxifraga aizoides*, brudespore – *Gymnadenia conopsea*, hårstarr – *Carex capillaris*, blankstarr – *C. saxatilis*, svartstarr – *C. atrata*, bergveronika – *Veronica fruticans*, rundskolm – *Anthyllis vulneraria* og grønnburkne – *Asplenium viride*. Riseth (1980) gir mer utfyllende artsliste og informasjon.

69 Dunaneset 2

Ferskvann/våtmark: Større elveører (E04)

Verdi: C

Areal: 34,8 daa

Dato: 14.09.2003

Observatører: Harald Bratli, Gunhild Rønning.

Dette er ei grusør med blant annet klåved – *Myricaria germanica* og fjellsyre – *Oxyria digyna*. Lokaliteten grenser mot et gråor-heggeskogsområde (lokalitet 8).

70 Berglia

Skog: Rik edellauvskog (F01)

Verdi: A

Areal: 552,6 daa

Dato: 04.09.1981

Litteratur: Holten (1978), Holten & Brevik (1998)

Berglia er vernet som naturreservat. Lokaliteten består av almeskog som er tilnærmet urskog. Den ligger i ei lang og bratt sørekspontert li, fra elva ca. 190 m o.h. og opp til 320 m o.h. Lokaliteten er en av de få høgtliggende, større og samtidig relativt upåvirkede almeliene i denne delen av landet. Berggrunnen er kalkholdig og består av grønnstein/grønnskifer. Det er en del rasmark i området. Holten (1978) beskriver de sørvendte liene ved Mortenslund som store bestand av en "montan/subalpin" almeskogstype som er høgstaudedominert. Artsutvalget har mange trekk til felles med både rike gråorskoger og rike bjørkelier. De dominerende artene er tyrihjelms – *Aconitum septentrionale*, strutseveng – *Matteuccia struthiopteris*, skogstjerneblom – *Stellaria nemorum*, myskegras - *Milium effusum*, junkerbregne – *Polystichum braunii*, vendelrot – *Valeriana sambucifolia* og til dels turt – *Cicerbita alpina*. I overgangssonen mot bergene ovenfor har høgstaudene mindre dekning, og her forekommer en del kantarter og arter som er karakteristisk for glissen almeskog, som blant annet lodneperikum – *Hypericum hirsutum*, krattfiol - *Viola mirabilis* og skogsalat – *Mycelis muralis*. Spredt vokser firblad – *Paris quadrifolia* og trollbær - *Actaea spicata*. Av floristisk interesse er også storrap - *Poa remota*, tysbast - *Daphne mezereum* og myske - *Galium odoratum*. Lokaliteten har også en artsrik epifyttvegetasjon. En variert, sammensatt og rik vegetasjon gir i tillegg grunnlag for en rik fauna. Det er observert 45 fuglearter i lia. I nedre deler av lokaliteten er det foretatt noe hogst og planting, ellers er det lite inngrep. Avgrensinga av lokaliteten følger vernegrensa.

71 Bjønnstokkleiva

Skog: Rik edellauvskog (F01)

Verdi: A

Areal: 139 daa

Dato: 04.09.1981

Litteratur: Holten (1978)

Dette er en relativt stor almeforekomst i overkant av ei grov ur nordvest for Formofoss, i Svartdalen mellom Rognsmokklumpen og Bjønnstokkberget. Den ligger ca 260 - 450 m o.h. Området er omkransa av bratte berg med granskog i liene. Berggrunnen består av grønnstein. I feltsjiktet inngår arter som hengeaks – *Melica nutans*, hundekveke – *Elymus caninus*, skogvikke – *Vicia sylvatica*, skogsvinerot - *Stachys sylvatica* og myske – *Galium odoratum*. Fra tidligere skal interessante arter som blant annet lerkespore – *Corydalis intermedia* og skogjamne – *Diphasiastrum complanatum* være registrert. Lokaliteten er vernet som naturreservat og størrelsen på lokaliteten gjør den til en av de mest verdifulle almeforekomstene i regionen. Det er ikke foretatt inngrep i lokaliteten. Avgrensinga følger vernegrensa.

72 Medjåura

Skog: Rik edellauvskog (F01)

Verdi: A

Areal: 343,7 daa

Dato: 04.09.1981

Litteratur: Holten (1978)

Dette er en stor almeforekomst som ligger i overkant av ei grov ur, ca 100 - 250 m o.h. like vest for Grong sentrum (figur 12). Berggrunnen består av grønnstein. Både ovenfor og nedenfor ura dominerer granskog. Lenger ned i ura er det høgstaudevegetasjon med bjørk og gran. Av arter nevnes rikelig med stankstorkenebb – *Geranium robertianum*, springfrø – *Impatiens noli-tangere*, hundekveke – *Elymus caninus*, hengeaks – *Melica nutans*, lundrapp – *Poa nemoralis*, hengepiggrø – *Lappula deflexa*, humle – *Humulus lupulus*, lodneperikum – *Hypericum hirsutum*, trollbær – *Actaea spicata*, skogvikke – *Vicia sylvatica* og skogsvinerot – *Stachys sylvatica*. Medjåura er vernet som naturreservat med formål å bevare en stor almeforekomst med enkelte trær av meget grove dimensjoner. Dette er en spesielt rik og interessant vegetasjon som skiller seg markert ut fra det flattere landskapet nedenfor. Av inngrep er det foretatt en del hogst i enkelte partier i nordre del. Avgrensinga av lokaliteten følger vernegrensa.

73 Sanddøldalen

Skog: Urskog/gammelskog (F08)

Verdi: A

Areal: 10300 daa

Dato: 04.12.1992

Litteratur: Korsmo et al. (1989), Svalastog (1996), Direktoratet for naturforvaltning (1998)

Sanddøldalen er vernet som naturreservat. Lokaliteten ble ikke oppsøkt i denne unersøkelsen og beskrivelsen nedenfor er basert på verneplanarbeidene. Det samme er avgrensingen. Området ligger for det meste langs nordsiden av Sanddøla i ei hovedsaklig sørvendt li. I øvre deler av Sanddøldalen er både nord- og sørsiden av dalen inkludert i reservatet, og her er det en forholdsvis djup canyonaktig dal med til dels utilgjengelig terreng. Ulike utforminger av granskog dominerer i området. Store arealer med høgbonitetsskog bestående av høgstaude-, storbregne- og lågurtgranskog inngår og småbregne- og blåbærgranskog finnes også over store arealer. Bjørkeinnslaget er betydelig og økende med høgda over havet. I tillegg til skog har lokaliteten mye myr, for en stor del er intermediære og rike typer. Berggrunnen i området er dominert av næringsrike bergarter som grønnstein, grønnskifer og fyllitt. Sammen med sterk solinnstråling og god fuktighet gir dette vekstforhold for en svært rik vegetasjon for denne regionen. Øvre del av det sørvendte liområdet er svært lite hogstpåvirka og alt tyder på en meget lang og ubrutt kontinuitet. Deler av området må kunne sies å inneholde urskognære partier. Over hele området befinner skogen seg i aldersfase med innslag av skog i blendings- og oppløsningsfase. Det er registrert grantrær med en alder opptil 310 år. Området er nesten uten tekniske inngrep, men ned mot Sanddøla er det to partier med sammenhengende snaufelt/plantefelt ved Mortenslund/Bergfossen og Bergsmoen.

I forbindelse med verneplan for barskog ble området vurdert særskilt med tanke på ornitologiske verdier og området har et meget rikt fugleliv med mange arter tilknyttet gammelskog. Tre rødlistede fuglearter, dvergspett (DC), havelle (DM) og svartand (DM) er sannsynlig hekkende i Sanddøldalen. Hubro (V) er mulig hekkende i dalen. Lokaliteten omfatter det vesentligste av reservatet med unntak av den sørvestre delen som har en spesiell

utforming av kystgranskog, og som er beskrevet i lokalitet 32. Lokaliteten grenser også til Berglia naturreservat, lokalitet 70.

74 Øst for Leir

Skog: Gråor-heggeskog (F05)

Verdi: C

Areal: 21,3 daa

Dato: 08.05.2004

Observatør: Gunhild Rønning.

Lokaliteten ligger langs Leirelva og består av ung gråor-heggeskog og kratt, og delvis gjengroende beitemark. En traktorvei går gjennom området og en stor del av lokaliteten er kulturpåvirka. Det ble funnet en stor forekomst av gulveis – *Anemone ranunculoides* i sørskråninga nord for traktorveien, ellers er det blant annet tyrihjelm – *Aconitum septentrionale*, kvitveis – *Anemone nemorosa*, bekkeblom – *Caltha palustris*, mjøddurt – *Filipendula ulmaria*, firblad – *Paris quadrifolia* og vårkål – *Ranunculus ficaria* i lokaliteten.

75 Leira

Ferskvann/våtmark: Større elveører (E04)

Verdi: C

Areal: 21,6 daa

Dato: 2004

Kilde: Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, miljøvernavdelinga.

Lokaliteten ligger ved utløpet av Leirelva i Namsen. Den inneholder elveør dominert av sandavsetninger. Ytterst mot Namsen finnes utforminger med klåved - *Myricaria germanica* som går over i urterik grasutforming og gråor-heggeskog lenger inn fra elva. Det er ingen forbygninger langs bredden. Området ble kartlagt av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag i 2004.

76 Seemsøra

Ferskvann/våtmark: Større elveører (E04)

Verdi: C

Areal: 52 daa

Dato: 2004

Kilde: Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, miljøvernavdelinga.

Lokaliteten inneholder elveør med en del klåved – *Myricaria germanica*. Området ble kartlagt av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag i 2004.

77 Buneset

Ferskvann/våtmark: Større elveører (E04)

Verdi: C

Areal: 16,4 daa

Dato: 2004

Kilde: Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, miljøvernavdelinga.

Lokaliteten består av en liten grusør med pionerkratt og grasvegetasjon langs med elva Namsen. Området ble kartlagt av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag i 2004.

78 Guest Rock

Ferskvann/våtmark: Større elveører (E04)

Verdi: C

Areal: 39,4 daa

Dato: 2004

Kilde: Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, miljøvernavdelinga.

Lokaliteten består av elveør med dammer, flommarksskog og sumpvegetasjon i en stor sving i Namsen ved Gartland. Området ble kartlagt av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag i 2004.

79 Øyemsmoen

Skog: Kystgranskog (F11)

Verdi: A

Areal: 38,3 daa

Dato: 18.07.1994

Litteratur: Direktoratet for naturforvaltning (1997)

Beskrivelsen nedenfor er et utdrag av Direktoratet for naturforvaltning (1997). Lokaliteten ligger på grensa mellom Overhalla og Grong. Området betraktes som en restlokalitet som ligger i et sterkt kulturprega ravinlandskap sørvest for Øyemsmoen. Vegetasjonsmessig dominerer småbregnegranskog, men det finnes flekker med blåbærskog, storbregneskog og høgstaudeskog. I et mindre parti finnes både fattig og rik sumpskog med en del innslag av gråor. Av andre løvtrær vokser bjørk og selje sporadisk i lokaliteten. Skogen er for det meste i aldersfase, men lokalt finnes skog i oppløsningsfase, samt noe i sein optimalfase. En del læger er påvist, de fleste i relativt ferske nedbrytingsstadier. Enkelte stokker er også i eldre nedbrytingsstadier, men kontinuiteten i dødt trevirke er lav. Høgstubber er sjeldne. Små bekker drenerer gjennom småravinene.

Av arter ble gullprikklav – *Pseudocypbellaria crocata* funnet på gran og gråor i sparsomme mengder. Trådragg – *Ramalina thrausta* ble funnet på åtte trær i området. Ellers var lungenever – *Lobaria pulmonaria*, skrubbenever – *L. scrobiculata*, skrukkelav – *Platismatia norvegica*, kystårenever – *Peltigera collina* og vrengearter – *Nephroma* spp. til dels vanlige på både gran og løvtrær. Hakkemerker etter tretåspett ble funnet i lokaliteten.

Området inntil restlokaliteten er sterkt kulturpåvirket, både i form av flatehogst og oppdyrking til jordbruksformål. Hogstspor etter eldre plukkhogst er vanlige. Det er også mindre områder med ung kulturskog, fortrinnsvis på de tørrere ryggene. De små ravedalene er mindre påvirket. En skogsbilveg går langs vestgrensa av lokaliteten. Lokaliteten ble ikke oppsøkt av oss og vurdering av tilstand eller endringer av grenser er ikke gjort. Vi har satt verdi til svært viktig på bakgrunn av registreringene av både gullprikklav og trådragg, begge er regnet som sårbare (V). Nærmere undersøkelser vil klarlegge behov for justeringer.

80 Solem II

Skog: Kystgranskog (F11)

Verdi: A

Areal: 318 daa

Dato: 19.07.1994

Litteratur: Direktoratet for naturforvaltning (1998)

Lokaliteten ligger i et stort ravinesystem mellom Namsen og E6 vest for Solem. Den omfattes av verneplan for barskog i Midt-Norge (Direktoratet for naturforvaltning 1998) og beskrivelsen nedenfor baserer seg på denne rapporten.

Området består av to ravedaler med mange sideraviner. Stedvis finnes relativt intakt kystgranskog på marine sedimenter. Rik sumpskog og høgstaudegranskog preger vegetasjonen i ravinene, småbregneskog kommer inn i lisdene, mens blåbærskog er mer vanlig på flatene mellom ravinene. Gran dominerer tresjiktet, men det finnes også en del gråor og bjørk. Skogen preges av tidligere plukkhogst, det er lite død ved og det inngår yngre skog i tillegg til skog i aldersfase. Direktoratet for naturforvaltning (1998) anses lokaliteten som en stor og middels godt utviklet boreal regnskog. De oppgir funn av granfiltlav – *Fuscopannaria ahlneri* (E), sammen med gullprikklav – *Pseudocyphellaria crocata* (V) og store forekomster med trådragg – *Ramalina thrausta* (V). Forekomstene med trådragg hevdes av Direktoratet for naturforvaltning (1998) for å være en av de mest vitale i regionen. Dette sammen med forekomster av andre rødlistede arter gir lokaliteten klar A-verdi.

Litteratur

- Ahlner, S. 1948. Utbredningstyper bland nordiska barrträds-lavar. *Acta phytogeogr. suec.* 22: 1-257.
- Anon. 2004. Bruk av MiS-data ved naturtypekartlegging. *Nijos rapport 2004*: 20:1-38.
- Dahl, R., Sveian, H. & Thoresen, M.K. 1997. *Nord Trøndelag og Fosen – Geologi og landskap*. Norges geologiske undersøkelse, Trondheim.
- Direktoratet for naturforvaltning. 1997. Boreal regnskog i Midt-Norge. *Dir. Naturforv. Rapp.* 1997:2: 1-328.
- Direktoratet for naturforvaltning. 1998. Barskog i Midt-Norge. Utkast til verneplan. Fase II. *Dir. Naturforv. Rapp.* 1998: 3.
- Direktoratet for naturforvaltning. 1999a. Kartlegging av naturtyper - verdsetting av biologisk mangfold. *Dir. Naturforv. Håndbok* 13: 1-238.
- Direktoratet for Naturforvaltning. 1999b. Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998. *Dir. Naturforv. Rapp.* 1999: 3: 1-161.
- Dolmen, D. 1983. A survey of the norwegian newts (*Triturus*, amphibia); their distribution and habitats. *Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk. Meddelelser fra norsk viltforskning*. 3. Serie 12: 52-53.
- Dolmen 1995. Ferskvannslokaliteter og verneverdi. *NTNU VitenskMus. Rapp. Zool. Ser.* 1995: 6: 1-105.
- Dolmen, D. & Refsaas, F. 1987. Verneverdige øyenstikkerlokaliteter i Trøndelag; artsforekomst, økologi og vernetiltak. *Dir. Naturforv. Rapp.* 1978: 4: 1-40.
- Dolmen, D. & Aagaard, K. 2003. Biologisk mangfold i dammer i Nord-Trøndelag 2001 og 2002. *NINA Temahefte* 23: 1-23.
- Fremstad, E. 1998. Nasjonalt rødlistede karplanter i Nord-Trøndelag. *Norg. tekn.-naturv. Univ. VitenskMus. Rapp. bot. Ser.* 1998: 3: 1-37.
- Fremstad, E. & Bevanger, K. 1988. Flommarksvegetasjon i Trøndelag. Vurdering av verneverdier. *Økoforsk Rapp.* 1988:6: 1-140.
- Fremstad, E., Lyngstad, A. & Rønning, G. 2005. Gulveis *Anemone ranunculoides* i Trøndelag, en statusrapport. *Blyttia* 63: 177-185.
- Gaarder, G., Abel, K., Hofton, T. H., Holien, H. & Reiso, S. 2005. Boreal regnskog i Midt-Norge. Reinventeringer av utvalgte lokaliteter i 2004. *Miljøfaglig Utredning, Rapport* 2005: 12: 1-100.
- Holien, H. & Tønsberg, T. 1996. Boreal regnskog i Norge - habitatet for trøndelagselementets lavarter. *Blyttia* 54: 157-177.
- Holien, H., Gaarder, G. & Håpnes, A. 1995. *Erioderma pedicellatum* still present, but highly endangered in Europe. *Graphis Scr.* 7: 79-84.
- Holten, J. I. 1978. Verneverdige edellauvskoger i Trøndelag. *K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. bot. Ser.* 1978: 4: 1-199.
- Holten, J. I. 1983. Flora – og vegetasjonsundersøkelser i nedbørfeltene for Sanddøla og Luru i Nord-Trøndelag. *K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. bot. Ser.* 1983: 2: 1-148.
- Holten, J. I. & Brevik, Ø., 1998: Edelløvsskog i Midt-Norge - biologisk mangfold, skjøtsel og forvaltning. *Terrestrisk Miljøforskning, rapport*. 144 s. + vedlegg.
- Jørgensen, P. M. 1990. Trønderlav (*Erioderma pedicellatum*) - Norges mest gåtefulle plante? *Blyttia* 48: 119-123.
- Klokk, T. 1978. Myricaria-krattene langs elvene i Trøndelag. *Blyttia* 36: 153-161.
- Korsmo, H., Angell-Petersen, I., Bergmann, H. H. & Moe, B. 1989. Verneplan for barskog. Regionrapport for Midt-Norge. *NINA Utredning* 6: 1-99.

- Moen, A. et al. 1983. Myrundersøkelser i Nord-Trøndelag i forbindelse med den norske myrreservatplanen. *Univ. Trondheim VidenskMus. Rapp. bot. Ser.* 1983: 1: 1-160.
- Moen, A. 1998. *Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon*. Statens kartverk, Hønefoss.
- Nilsen, L. S. 1996. Registrering av utvalgte kulturlandskap i Nord-Trøndelag. *Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, miljøvernavdelingen Rapport*. 1996: 3: 1-133.
- Riseth, J.Å. 1980. *Botaniske undersøkelser i Grong kommune*. Grong kommune, Grong.
- Roberts, D. 1997. *Geologisk kart over Norge. Berggrunnsgeologisk kart GRONG 1:250 000*. Norges geologiske undersøkelse, Trondheim.
- Samarbeidsrådet for bevaring av biologisk mangfold. 1998. Artsmangfold i Norge. Status - trusler – tiltak. *SABIMA-rapport* 1: 1-94.
- Scheidegger, C. 2003. *Erioderma pedicellatum*. In: IUCN 2004. *2004 IUCN Red List of Threatened Species*. IUCN, Gland, Switzerland.
- Storaunet, K. O., Rolstad, J., Gjerde, I. & Rolstad, E. 1998. Nyere skogshistorie og forekomst av utvalgte lav-arter i kystgranskog i Namdalen. *Rapport fra skogforskningen - Supplement* 4: 1-102.
- Svalastog, D. 1996. Tilleggsinventering av verneverdig barskog i Midt-Norge. *NINA Oppdragsmelding* 394: 1-50.
- Sollid, J.L. & Sørbel, L. 1981. Kvartærgeologisk verneverdige områder i Midt-Norge. Miljøverndepartementet Rapport T-524: 1-207.
- Terschuren, J. 1999. *Action plan for Cypripedium calceolus in Europe*. Council of Europe Publishing, Strasbourg.
- Tønsberg, T., Gauslaa, Y., Haugan, R., Holien, H. & Timdal, E. 1996. The threatened macrolichens of Norway - 1995. *Sommerfeltia* 23: 1- 258.
- Aarrestad, P. A., Brandrud, T. E., Bratli, H. & Moe, B. 2001. Skog. I: E. Fremstad & A. Moen (red.), *Truete vegetasjonstyper i Norge. Norg. tekn.-naturv. Univ. VitenskMus. Rapp. bot. Ser.* 2001: 4: 15-44.

Nr	Navn	Areal	Naturtype	Kode	Verdi
49	Bertnem	31,5	Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti	E03	A
50	Brauta	35,5	Gråor-heggeskog	F05	C
51	Finnbuvatnet sørøst 1	20,4	Kalkskog	F03	A
52	Finnbuvatnet sørøst 2	23	Rikmyr	A05	B
53	Bergtjønna sørvest	71	Kalkskog	F03	B
54	Vest for Ivermoen	3	Artsrik veikant	D03	C
55	Solberg	2	Større elveører	E04	C
57	Formomoan sør	15,3	Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti	E03	B
58	Storholmen i Sanddøla	10	Større elveører	E04	C
60	Fosslandnesa	3,3	Store gamle trær	D12	C
62	Spennmyra	408,7	Intakt lavlandsmyr	A01	B
63	Åsberget	8	Rik edelløvsog	F01	B
64	Kviltøyra	21,6	Større elveører	E04	B
65	Moen	41,3	Større elveører	E04	C
68	Sandålegda	4285	Kalkrike områder i fjellet	C01	B
69	Dunaneset 2	34,8	Større elveører	E04	C
70	Berglia	552,6	Rik edelløvsog	F01	A
71	Bjønnstokkleiva	139	Rik edelløvsog	F01	A
72	Medjåura	343,7	Rik edelløvsog	F01	A
73	Sanddøldalen	10300	Urskog/gammelskog	F08	A
74	Øst for Leir	21,3	Gråor-heggeskog	F05	C
75	Leira	21,6	Større elveører	E04	C
76	Seemsøra	52	Større elveører	E04	C
77	Buneset	16,4	Større elveører	E04	C
78	Guest Rock	39,4	Større elveører	E04	C
79	Øyemsmoen	38,3	Kystgranskog	F11	A
80	Solem II	318	Kystgranskog	F11	A

Vedlegg 2. Lokaltetsoversikt, sortert etter naturtype.

Lokalitetsnummer, navn, areal (daa), naturtype, naturtypekode og verdivurdering for viktige naturtypeområder i Grong kommune sortert etter naturtype.

Nr	Navn	Areal	Naturtype	Kode	Verdi
25	Myr ved samløpet mellom Sanddøla og Luru	403,5	Intakt lavlandsmyr	A01	B
46	Finndalmyra	153,6	Intakt lavlandsmyr	A01	B
62	Spennmyra	408,7	Intakt lavlandsmyr	A01	B
23	Moamyra i Harran	96,4	Intakt høgmyr	A02	B
24	Stormyra	684,9	Terrengdekkende myr	A03	A
26	Storfloa og myrer ved Storåstjønna	7854,3	Terrengdekkende myr	A03	A
14	Nord for Berg	13,2	Rikmyr	A05	B
15	Sørøst for Bergtjønna	2,4	Rikmyr	A05	B
16	Nordvest for Berg	1,7	Rikmyr	A05	B
17	Nordøst for Berg	1,3	Rikmyr	A05	B
18	Myr vest for Berg	2,8	Rikmyr	A05	B
19	Sør for velteplass vest for Berg	8,3	Rikmyr	A05	B
20	Ved veikryss nord for Finnbuvatnet	3	Rikmyr	A05	B
52	Finnbuvatnet sørøst 2	23	Rikmyr	A05	B
68	Sandålegda	4285	Kalkrike områder i fjellet	C01	B
54	Vest for Ivermoen	3	Artsrik veikant	D03	C
39	Leksåsbakkan	26	Naturbeitemark	D04	C
43	Gløshaugen	29,5	Naturbeitemark	D04	B
48	Føynem	51,7	Naturbeitemark	D04	C
47	Engan	7	Småbiotop	D11	C
10	Gartland		Store gamle trær	D12	C
45	Seem vestre	4,8	Store gamle trær	D12	C
60	Fosslandnesa	3,3	Store gamle trær	D12	C
49	Bertnem	31,5	Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti	E03	A
57	Formomoan sør	15,3	Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti	E03	B
2	Væremsøra	181	Større elveører	E04	B
9	Havsøyra	13,5	Større elveører	E04	B
22	Bya	121	Større elveører	E04	C
55	Solberg	2	Større elveører	E04	C
58	Storholmen i Sanddøla	10	Større elveører	E04	C
64	Kviltøyra	21,6	Større elveører	E04	B
65	Moen	41,3	Større elveører	E04	C
69	Dunaneset 2	34,8	Større elveører	E04	C
75	Leira	21,6	Større elveører	E04	C
76	Seemsøra	52	Større elveører	E04	C
77	Buneset	16,4	Større elveører	E04	C
78	Guest Rock	39,4	Større elveører	E04	C
1	Seemslona	1	Dammer	E09	C
4	Valdskrålona	1,5	Dammer	E09	A
5	Moum	0,05	Dammer	E09	A
6	Håkastjønna	11,5	Dammer	E09	B
7	Øyemslona	3,4	Dammer	E09	C
41	Bruengberga	59,7	Rik edelløvsskog	F01	B
42	Aurstadberga	24,6	Rik edelløvsskog	F01	B
11	Bjønnura, Elstad	38,7	Rik edelløvsskog	F01	B
63	Åsberget	8	Rik edelløvsskog	F01	B

Nr	Navn	Areal	Naturtype	Kode	Verdi
70	Berglia	552,6	Rik edelløvsskog	F01	A
71	Bjønnskogleiva	139	Rik edelløvsskog	F01	A
72	Medjåura	343,7	Rik edelløvsskog	F01	A
51	Finnbuvatnet sørøst 1	20,4	Kalkskog	F03	A
53	Bergtjønna sørvest	71	Kalkskog	F03	B
3	Værem	20	Gråor-heggeskog	F05	C
8	Dunaneset	41,5	Gråor-heggeskog	F05	B
44	Utløpet av Geita	14,7	Gråor-heggeskog	F05	B
49	Bertnem	31,5	Gråor-heggeskog	F05	A
50	Brauta	35,5	Gråor-heggeskog	F05	C
74	Øst for Leir	21,3	Gråor-heggeskog	F05	C
13	Berg	11	Gammel lauvskog	F07	C
12	Sibirien	191,8	Urskog/gammelskog	F08	B
73	Sanddøldalen	10300	Urskog/gammelskog	F08	A
21	Plassen	17,3	Bekkekløfter	F09	C
27	Gartlandselva	1418	Kystgranskog	F11	A
28	Breidalneset	10,8	Kystgranskog	F11	B
29	Harran	25	Kystgranskog	F11	B
30	Gartlandselva, midtre del	92,6	Kystgranskog	F11	A
31	Trangen	24,5	Kystgranskog	F11	B
32	Sanddøla ved Mortenslund	842	Kystgranskog	F11	A
33	Helmersetran	28,6	Kystgranskog	F11	A
34	Fiskemfoss	333,5	Kystgranskog	F11	A
35	Solem	450	Kystgranskog	F11	A
36	Solemsmoen	491	Kystgranskog	F11	A
37	Breidbekken	25,4	Kystgranskog	F11	B
38	Overmoen	8,1	Kystgranskog	F11	B
79	Øyemsmoen	38,3	Kystgranskog	F11	A
80	Solem II	318	Kystgranskog	F11	A

Vedlegg 3. Oversiktskart over naturtypelokalteter i Grong kommune.

Naturtyper i Grong kommune

